Milliyet
ÇOCUK
18 Şubat 1980 • Sayı: 7 • 15 Lira

Her hafta
Milliyet
ÇİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

ÇUKUROVA GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

OKURUN SESİ

● Dergimizi ilgiyle izliyorum. Test sayfası için tüm yetkililere teşekkür ederim. "Okurdan Okura" sayfasında karikatürlere de yer verirseniz sevinirim.
M.KEMAL KARA
(Ankara)

● "İnce Memed"in ikinci bölümünü yayımladığımız için teşekkür ederim. Poster yayımlarsanız sevinirim.
BAHRİ TAŞ
(İstanbul)

● Dergimizi çok seviyor ilgiyle izliyorum. Müzikle ilgili bilgiler verirseniz sevinirim.
ELİF GÜNEY
(Ankara)

● Dergimizi ilgiyle izliyorum. Acaba dergimizde "Hacivat ile Karagöz"e yer verir misiniz?
ALİ GÖRÜŞKEN
(Bornova)

● Dergimizi severek okuyorum. Sporla ilgili yazılara yer verirseniz çok sevinirim.
CENGİZ ŞABANO
(İskenderun)

● Bizlerin istediği en güzel dergiyi hazırlamışsınız. Her sayfası bizler için yararlı. Dergimiz ortasındaki Çizgi klasikler sayesinde yüzlerce yapıtın özetini biliyorum. Böyle bir dergi çıkardığımız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.
KAĞAN ÖZERHAN
(Antalya)

● Dergimizi büyük bir ilgiyle okuyup, biriktirmekteyim. Poster yayımlarsanız çok sevinirim.
ERKAN DOĞAN
(Malatya)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Bilim-kurguya yer verirseniz sevinirim.
VİLDAN DİNÇBAŞ
(İzmit)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Ülkelerle ilgili bilgi verirseniz çok sevinirim.
FUNDA BELGİNER
Zonguldak)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Yeni çizgi-romanlara yer verirseniz sevinirim.
TAYFUN ERSOY
(Ankara)

bizden size

SEVGİLİ çocuklar, bu hafta size MERHABA derken önemli bir konuya değinerek söze başlamak istiyoruz. Bildiğiniz gibi resim-öykü-şiir-karikatür dallarında bir yarışma açtık. Sizlerden yüzlerce mektup geldi. Tüm bunlar jüri tarafından değerlendirilecek ve sonuçlar derginizde açıklanacak. Bu arada da "Armağanlı Sorular" diye bir başka yarışmamız var. Buna da katılma oranı çok yüksek. Ancak, size hatırlatmak istediğimiz bir konu var:

BU konularla ilgili mektuplarınızın içinde yalnızca bu konular bulunsun. Çoğunuz, Armağanlı Soruların yanıtlarını verirken bu arada bir yazı gönderiyorsunuz. Sizden dileğimiz her mektupta tek konuyu işleyin olur mu? Ya da daha önceden söylediğimiz gibi, birkaç konu işleyecekseniz ayrı ayrı kâğıtlara yazmaya özen gösterin. Bu yöntem hem sizin isteklerinizin değerlendirilmesinde, hem de bizim için teknik açıdan büyük kolaylık sağlayacaktır.

BİR DE "Milliyet Çocuk Klübü"yle ilgili giriş koşulları soran mektuplarınız fazlalaştı. Bu sayıda size koşulları bir kez daha açıklamayı uygun gördük.

BU hafta öykünüz Sulhi Dölek'ten: "Bir Yaz Öyküsü". Sulhi Dölek'i daha önceden de tanıyorsunuz. Bu arada kendisinin Kültür Bakanlığı'nın Eylül 1979'da "Çocuk Yapıtları Yarışması" Roman Dalında "Yeşil Bayır" adlı yapıtıyla birincilik armağanını kazandığını da belirtelim. Dölek'in öyküsünü severek okuyacaksınız.

BİLİM ve Teknik sayfanızda bu kez kurbağaların yaşamını sunuyoruz sizlere. Hem denizde hem de karada yaşayabilen bu yaratıkların yaşam öyküsü, milyonlarca yıllık insanın evrimine paralellik gösteriyor. Ancak bir "iribaş"ın oluşumundan kurbağaya değin geçen süre yalnızca birkaç hafta...

Semender

ÇOCUK Dostları'nda iki çocuk roman ve öykü yazarını tanıtıyoruz. Sizlere yabancı değil bu isimler zaten: Mümtaz Zeki Taşkın ve İbrahim Örs. Zaman zaman güzel öykülerini derginizde buluyorsunuz. Mümtaz Zeki Taşkın'ı da "Taşkın Amca" olarak daha da yakından tanıyorsunuz.

Esenlikli ve sağlıklı bir hafta dileriz sevgili çocuklar.

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Yayınları A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET
Teknik Yönetmen: MEHMET İLKORUR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 18 Şubat 1980 ● 1980/Sayı 7 ● Sıra No:351

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl, 680 TL / 6 ay: 340 TL ● Uçakla: 1 yıl: 745 TL / 6 ay: 372.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 15 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 20 TL.

OKURUN SESİ

● Dergimizi ilgiyle izliyorum. Test sayfası için tüm yetkililere teşekkür ederim. "Okurdan Okura" sayfasında karikatürlere de yer verirseniz sevinirim.
M.KEMAL KARA
(Ankara)

● "İnce Memed"in ikinci bölümünü yayımladığımız için teşekkür ederim. Poster yayımlarsanız sevinirim.
BAHRİ TAŞ
(İstanbul)

● Dergimizi çok seviyor ilgiyle izliyorum. Müzikle ilgili bilgiler verirseniz sevinirim.
ELİF GÜNEY
(Ankara)

● Dergimizi ilgiyle izliyorum. Acaba dergimizde "Hacivat ile Karagöz"e yer verir misiniz?
ALİ GÖRÜŞKEN
(Bornova)

● Dergimizi severek okuyorum. Sporla ilgili yazılara yer verirseniz çok sevinirim.
CENGİZ ŞABANO
(İskenderun)

● Bizlerin istediği en güzel dergiyi hazırlamışsınız. Her sayfası bizler için yararlı. Dergimiz ortasındaki Çizgi klasikler sayesinde yüzlerce yapıtın özetini biliyorum. Böyle bir dergi çıkardığımız için teşekkür eder, saygılarımı sunarım.
KAĞAN ÖZERHAN
(Antalya)

● Dergimizi büyük bir ilgiyle okuyup, biriktirmekteyim. Poster yayımlarsanız çok sevinirim.
ERKAN DOĞAN
(Malatya)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Bilim-kurguya yer verirseniz sevinirim.
VİLDAN DİNÇBAŞ
(İzmit)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Ülkelerle ilgili bilgi verirseniz çok sevinirim.
FUNDA BELGİNER
Zonguldak)

● Dergimizi çok beğeniyorum. Yeni çizgi-romanlara yer verirseniz sevinirim.
TAYFUN ERSOY
(Ankara)

bizden size

SEVGİLİ çocuklar, bu hafta size MERHABA derken önemli bir konuya değinerek söze başlamak istiyoruz. Bildiğiniz gibi resim-öykü-şiir-karikatür dallarında bir yarışma açtık. Sizlerden yüzlerce mektup geldi. Tüm bunlar jüri tarafından değerlendirilecek ve sonuçlar derginizde açıklanacak. Bu arada da "Armağanlı Sorular" diye bir başka yarışmamız var. Buna da katılma oranı çok yüksek. Ancak, size hatırlatmak istediğimiz bir konu var:

BU konularla ilgili mektuplarınızın içinde yalnızca bu konular bulunsun. Çoğunuz, Armağanlı Soruların yanıtlarını verirken bu arada bir yazı gönderiyorsunuz. Sizden dileğimiz her mektupta tek konuyu işleyin olur mu? Ya da daha önceden söylediğimiz gibi, birkaç konu işleyecekseniz ayrı ayrı kâğıtlara yazmaya özen gösterin. Bu yöntem hem sizin isteklerinizin değerlendirilmesinde, hem de bizim için teknik açıdan büyük kolaylık sağlayacaktır.

BİR DE "Milliyet Çocuk Klübü"yle ilgili giriş koşulları soran mektuplarınız fazlalaştı. Bu sayıda size koşulları bir kez daha açıklamayı uygun gördük.

BU hafta öykünüz Sulhi Dölek'ten: "Bir Yaz Öyküsü". Sulhi Dölek'i daha önceden de tanıyorsunuz. Bu arada kendisinin Kültür Bakanlığı'nın Eylül 1979'da "Çocuk Yapıtları Yarışması" Roman Dalında "Yeşil Bayır" adlı yapıtıyla birincilik armağanını kazandığını da belirtelim. Dölek'in öyküsünü severek okuyacaksınız.

BİLİM ve Teknik sayfanızda bu kez kurbağaların yaşamını sunuyoruz sizlere. Hem denizde hem de karada yaşayabilen bu yaratıkların yaşam öyküsü, milyonlarca yıllık insanın evrimine paralellik gösteriyor. Ancak bir "iribaş"ın oluşumundan kurbağaya değin geçen süre yalnızca birkaç hafta...

Semender

ÇOCUK Dostları'nda iki çocuk roman ve öykü yazarını tanıtıyoruz. Sizlere yabancı değil bu isimler zaten: Mümtaz Zeki Taşkın ve İbrahim Örs. Zaman zaman güzel öykülerini derginizde buluyorsunuz. Mümtaz Zeki Taşkın'ı da "Taşkın Amca" olarak daha da yakından tanıyorsunuz.

Esenlikli ve sağlıklı bir hafta dileriz sevgili çocuklar.

Milliyet ÇOCUK DERGİSİ

Sahibi: Milliyet Yayınları A.Ş. adına ERCÜMENT KARACAN
Genel Yayın Müdürü: ÜLKÜ TAMER
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: GÜL ÖNET
Teknik Yönetmen: MEHMET İLKORUR

Pazartesi günleri yayımlanır ● 18 Şubat 1980 ● 1980/Sayı 7 ● Sıra No:351

Milliyet Yayın A.Ş. tarafından hazırlanmış, Milliyet Ofset Tesisleri'nde basılmıştır ● *Adres:* Milliyet Çocuk Dergisi, Milliyet Yayınları, Basın Sarayı, Cağaloğlu İstanbul ● *Abone koşulları:* 1 yıl, 680 TL / 6 ay: 340 TL ● Uçakla: 1 yıl: 745 TL / 6 ay: 372.50 TL ● Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir ● Türkiye'de satış fiyatı: 15 TL ● Kıbrıs için satış fiyatı: 20 TL.

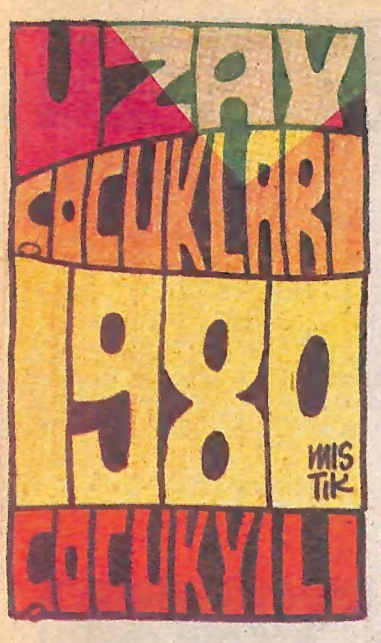

MADEM ÖYLE İSTİYORSUNUZ BU HESABI DA BORCUMUZA EKLEYİVERİN !

ALDIĞIM EMRE GÖRE BORCUNUZA KARŞILIK ÜLKENİZE EL KOYUYORUZ...

ŞU ANDAN BAŞLAYARAK TÜM ÜLKE BİZİMDİR..

SİZ DE SENYOR KOMUTAN FALAN DEĞİLSİNİZ..

SENYOR KOMUTAN FALAN DEĞİL MİYİM ? ÇOK ŞAKACISINIZ.

ÜLKEMİZ SİZİN OLDUĞUNA GÖRE, BİZLER DE BÜYÜK ÜLKENİN YURTTAŞLARI SAYILIRIZ...

HAYIR ! SİZİ İSTEMİYORUZ !

OH ! BU MUTLU OLAYI BİR KAÇ GÜZEL SÖZLE ANLATAYIM...

BİZLER BÜYÜK ÜLKENİN YURTTAŞLARI OLMAKTAN SONSUZ GURUR DUYUYORUZ...

ŞU DELİYE İYİ BİR DERS VERİN ..

BÜYÜK ÜLKENİN, BÜYÜK BİR SENYORU OLARAK DİYORUMKİİİ...

ÜLKEMİN ŞANINI GÖKLERE YÜKSELTECEĞİM, AND İÇİYORUM, YÜKSELTECEĞİM !

HEY ! NE OLUYORUZ ?

SINIR DIŞI OLUYORSUNUZ SAYIN SENYOR... BÜYÜK ÜLKE SİZİ İSTEMİYOR...

AMA BU TOPRAKLAR BIRAZ ÖNCE BİZİMDİ...

O SATIŞTAN ÖNCEYDİ. BİR KAÇ DAKİKADAN BERİ YENİ TARİHSEL DÖNEMİ YAŞIYOR ÜLKENİZ...

SINIR

HAYIR OLAMAZ BEN BÜYÜK ÜLKENİN GENERAL SENYORUYUM..

DURUN ORADA BAYIM. BİR ADIM DAHA ATARSANIZ VURURUM. SINIRI GEÇMEYİN..

ÜLKEME GİRMEK EN DOĞAL HAKKIMDIR. HEM SEN BENİM EMRİMDESİN !

BEN ARTIK BÜYÜK ÜLKENİN EMRİNDEYİM. BURASI BÜYÜK ÜLKENİN YENİ TOPRAKLARI. YANI BÜYÜK ÜLKE. SİZ HANGİ ÜLKEDENSİNİZ ?

BEN ŞEY KOMŞU... PARDON BÜYÜK ÜLKEDENİM...

KİMLİĞİNİZİ GÖRELİM BAKALIM. DEDİĞİNİZ DOĞRU MU ?

HIM.. BU KİMLİK GEÇERSİZ. BELKİ DE SAHTEDİR. SINIRI GEÇEMEZSİNİZ BAYIM.. PASAPORTUNUZU GÖRELİM...

PASAPORT MU ? NE PASAPORTU ? BİRAZ ÖNCE ORASI BENİM ÜLKEMDİ...

BU SINIRI PASAPORTSUZ GEÇEMEZSİNİZ BAYIM..

BEN DE KARŞI YANA GEÇERİM, SAKIN ARKAMDAN ATIP TUTMAYIN SİZİN YÜZÜNÜZDEN OLDU...

HAH-HAH-HAY.. ZATEN KARŞI YANDASINIZ SENYOR !

GİDERİM İŞTE GİDERİM.. ÇOK ARAYACAKSINIZ BENİ. AMA SİZE GÖSTERECEĞİM. PİŞMAN OLACAKSINIZ YAPTIKLARINIZA...

SINIR

26

BU ADAMLAR NE YAPTILAR SANKİ...

NE OLACAK! MIZIKÇILAR KÖTÜ OYUN OYNADIKLARI YETMİYORMUŞ GİBİ BİR DE MIZIKLANIYORLAR...

SINIR

ÇOK ACIDIM SAYIN SENYORA..

AMA O GÜÇLÜYKEN KİMSEYE ACIMIYORDU..

İNSANLAR ACINACAK DURUMLARA DÜŞÜRMEMELİ KENDİLERİNİ.

NASIL? BEYENDİNİZ Mİ OYUNLARIMIZI?

YAZIK SİZLERE. ÇOCUKLARINIZ DA BÖYLE OYUNLAR MI OYNAR?

ONLAR BU OYUNLARI BİLMEZLER.. KÜÇÜKKEN SİZLER GİBİ OYNARLAR, AMA BÜYÜDÜKÇE KENDİ OYUNLARIMIZI ÖĞRETİRİZ..

HIH! BÖYLE BÜYÜMEKTENSE ÇOCUK KALMAK DAHA İYİ...

HEEY DUUR!

HA. HI. DOĞRUYA.. DÜŞMAN TOPRAKLARINDAYIM...

SINIRI NASIL GEÇTİN? PASAPORTUNU VER.

PASAPORT! HA.. HI.. EVET PASAPORTUM YOK BENİM..

ÖYLEYSE SENİ TUTUKLAYACAĞIZ!

BENİ ÜLKEMDEN ATTILAR.. NE YAPACAĞIM ŞİMDİ. BURADA ESİR SAYILIRIM..

TANIMADINIZ SANIRIM.. BEN KARŞI ÜLKENİN SENYOR KOMUTANI.

NE? İKİDE BİRDE ÜLKEMİZE SALDIRAN TEPEMİZE YAĞMUR GİBİ BOMBA YAĞDIRAN...

EVLERİMİZİ YERLE BİR EDEN ADAM SENSİN HAA ?

DUR SİNİRLENME BİR OYUNDU BU... SAVAŞ OYUNUNDA OLUR BÖYLE ŞEYLER..

NE BİÇİM OYUN BU ? BİZ OYUNCAKMIYIZ ? İNSANIZ BE !

EVET HAKLISINIZ. YANLIŞIMI ANLADIM. SİZE SIĞINMAYA. ÖZÜR DİLEMEYE GELDİM...

AMA SİZİN SENYOR DA SEVER SAVAŞ OYUNUNU ÜSTELİK AYNI ZARARLARA BİZ DE UĞRADIK.

GEBERTELİM Mİ BU ADAMI ?

OLMAZ BİZİM SENYOR ÇOK KIZAR.. HEMEN ONA GÖTÜRÜN.

SAYIN SENYOR, DÜŞMAN SENYORU BİZE SIĞINDI...

HOŞ GELDİNİZ SAYIN SENYOR. NEDEN YAPTINIZ BUNU SANKİ ? NE GÜZEL SAVAŞIYORDUK.

İKİMİZE BURASI FAZLA !

HAKLISINIZ DOSTUM. AMA BENİM BAŞIMA GELEN İNANIN BİR GÜN SİZİN BAŞINIZA DA GELECEK. GEL SÖZÜMÜ DİNLE DE ŞİMDİDEN BAŞININ ÇARESİNE BAK..

HAH-HAH-HAV. AKILLI OLMAK ÇOK İYİ. DOSTLUK NUMARASIYLA HERİFLERİN ÜLKESİNİ ELE GEÇİRDİK.

ÜSTELİK ONLARA SATTIĞIMIZ HER ŞEY GENE BİZİM OLDU..

HEEY KAÇIN ! KAÇIN ! TUTUŞAN UÇAKTAN YAYILAN YAKITLAR CEPHANELERE BULAŞIYOR..

İŞİMİZ BİTİK DEMEKTİR. TUH BE ! O KADAR PARA HAVAYA UÇACAK. KAÇMAYIN BOMBALARI KURTARIN !

DEVAM EDECEK

EVLERİMİZİ YERLE BİR EDEN ADAM SENSİN HAA ?

DUR SİNİRLENME BİR OYUNDU BU... SAVAŞ OYUNUNDA OLUR BÖYLE ŞEYLER..

NE BİÇİM OYUN BU ? BİZ OYUNCAKMIYIZ ? İNSANIZ BE !

EVET HAKLISINIZ. YANLIŞIMI ANLADIM. SİZE SIĞINMAYA. ÖZÜR DİLEMEYE GELDİM...

AMA SİZİN SENYOR DA SEVER SAVAŞ OYUNUNU ÜSTELİK AYNI ZARARLARA BİZ DE UĞRADIK.

GEBERTELİM Mİ BU ADAMI ?

OLMAZ BİZİM SENYOR ÇOK KIZAR.. HEMEN ONA GÖTÜRÜN.

SAYIN SENYOR, DÜŞMAN SENYORU BİZE SIĞINDI...

HOŞ GELDİNİZ SAYIN SENYOR. NEDEN YAPTINIZ BUNU SANKİ ? NE GÜZEL SAVAŞIYORDUK.

İKİMİZE BURASI FAZLA !

HAKLISINIZ DOSTUM. AMA BENİM BAŞIMA GELEN İNANIN BİR GÜN SİZİN BAŞINIZA DA GELECEK. GEL SÖZÜMÜ DİNLE DE ŞİMDİDEN BAŞININ ÇARESİNE BAK..

HAH-HAH-HAV. AKILLI OLMAK ÇOK İYİ. DOSTLUK NUMARASIYLA HERİFLERİN ÜLKESİNİ ELE GEÇİRDİK.

ÜSTELİK ONLARA SATTIĞIMIZ HER ŞEY GENE BİZİM OLDU..

HEEY KAÇIN ! KAÇIN ! TUTUŞAN UÇAKTAN YAYILAN YAKITLAR CEPHANELERE BULAŞIYOR..

İŞİMİZ BİTİK DEMEKTİR. TUH BE ! O KADAR PARA HAVAYA UÇACAK. KAÇMAYIN BOMBALARI KURTARIN !

DEVAM EDECEK

Ertan'ın ensesini tutan adam, anlaşılmaz sözler mırıldanarak çekti elini.

Yaşlı adamın teşekkür etmesine zaman bırakmadan kapıya doğru ilerledi Ertan. Yolcuları yine itmek, dirseklemek zorunda kalıyordu. Sonunda otobüsten inebildi. Gömleğinin düğmelerinden biri çözülmüştü. Onu iliklerken, yaşlı adamı gördü.

"Neden indin amca? Otobüs gidiyor, baksana!"

"Bir sonrakiyle gidebilirim. Zaten bu çok kalabalık. Sana bir teşekkür bile edemedim. Benim için yoruldun böyle..."

"Ben koşmaya alışığım," dedi Ertan.

"Şuradan birer dondurma alıp yiyelim mi, ne dersin?"

Köşedeki dondurmacıdan aldıkları dondurmaları yerlerken yaşlı adam nerede oturduğunu sordu Ertan'a. O da, evlerinin nerede olduğunu söyledi.

"Senin olmasını çok istediğin bir şey var mı hiç?"

"Nasıl yani?"

"Diyelim ki, istediğin hemen olacak. Ne isterdin?"

"Bir atım olsun isterdim," dedi Ertan. "Atları çok severim."

"Doğrusu kolay bir istek değil bu. Şu gelen otobüsün üstündeki yazıyı okuyabiliyor musun? Benim gözlerim pek seçemiyor."

Ertan otobüsün gittiği yeri okudu.

"Ben buna bineyim," dedi yaşlı adam. Karşısında yetişkin bir insan varmış gibi elini uzattı. "Hoşçakal yavrum. Cüzdanımı getirdiğin için teşekkür ederim."

"Bir şey değil," dedi Ertan. Geç kaldığını düşünerek eve doğru koşmaya başladı. İçinde iyi bir iş yapmış olmanın sevinci vardı.

Aradan aylar geçti. Kaldırımın kenarında büyüyen ot çoktan kurumuştu. Bir cumartesi sabahı kahvaltı masasında oturuyorlardı. Cumartesi sabahlarının güzel yanı, babalarının erkenden işe gitmeyip onlarla birlikte kahvaltı etmesiydi. Kapının zili çaldı.

Ertan'la iki kardeşi, babalarının peşinden kapıya koştular. Gelen, kısa boylu, bıyıklı, hiç tanımadıkları bir adamdı.

"Burada Ertan adında bir çocuk var mı?"

"Ertan benim."

"Hamdi beyden sana küçük bir armağan getirdim," dedi bıyıklı adam. "Aşağıda, arabada duruyor."

"Hamdi bey de kim oğlum?" diye sordu Ertan'ın babası.

Ertan omuzlarını silkti. "Bu isimde birini tanımıyorum ki!"

"Hani cüzdanını bulup verdiğin.." diye başladı bıyıklı adam.

Ertan olayı anımsadı. Babasına da anlattı.

"Ben şimdi dönerim," diyerek merdivenlerden indi bıyıklı adam.

Ertan'ların oturduğu daire, apartmanın arka yanındaydı. Sokağı görmeleri olanaksızdı. "Acaba ne gelecek?" diye merakla beklediler bu yüzden.

Birkaç dakika sonra bıyıklı adam yine göründü merdivenlerde. Kucağında taşıdığı kuzu yüzünden ter içinde kalmıştı. Başına nelerin geldiğini anlamayan hayvancık da, şaşkın şaşkın bakıyordu.

"At gönderemediği için özür diledi Hamdi bey" dedi bıyıklı adam.

Ertan sevincinden ne diyeceğini bilemiyordu. Annesi ise pek sevinmemişti galiba. "Bir kuzu eksikti başımda!" diye söylenip duruyordu. "Apartmanda kuzu beslenir mi hiç? Bir de at gönderecekmiş neredeyse!.."

Kuzudan ve Ertan'ın annesinden başka herkes gülüyordu.

halit kıvanç SIZLERLE

EĞLENCELİK

BU HAFTA biraz eğlenelim, dedim.. Katılırsınız değil mi bana? Öyleyse yola bir fıkrayla çıkalım:

AMERİKALI turist İtalya'ya gelmiş. Roma'da geziyormuş. Bir dükkânın vitrininde çeşitli dillerde yazılı bir tabela görmüş: "Harika gençlik ilacı burada satılır!"

Merakla girmiş dükkâna.. Tezgâhın başında uzun sakallı, iki ihtiyar oturuyormuş. Amerikalı, ihtiyarlardan birine sormuş:

— Demek harika ilacınızı kullanan genç kalıyor.

— Genç kalmasa bile çok, ama çok uzun yaşıyor. Bakın ben bu ilaç sayesinde şu anda tam 175 yaşındayım.

Amerikalı, gözleri faltaşı gibi açılmış, öteki ihtiyara dönmüş:

—Neee? 175 yaşında mı? Doğru mu söylüyor?

— Bilmem ki.. Ben sadece 115 yıldır yanında çalışıyorum.

●

ŞİMDİ DE biraz komik-bulmacalar sunalım:

● MUSLUK neden damlar? (Burnunu çekemediği için...)

● YERDEN havaya doğru uçan, ufacık, bembeyaz şey ne olabilir? (Ne olacak: Geri zekâlı, aptal bir kar taneciğidir olsa olsa...)

● BİR İskoç'tan daha cimri ne vardır? (İki İskoç)

● MÜZİSYENLER niçin hep "Ye ye ye" diye bağırırlar? (Müzik ruhun gıdası olduğu için..)

● TEMBEL memur için en zor gün hangisidir? (Pazartesi.. Çünkü o gün işe gelince takvimden üç yaprak birden koparmak zahmetine katlanacaktır.)

● BİSİKLET ne zaman uçak kadar hızlı gidebilir? (Uçağa yüklendiği zaman...)

● ELEKTRİKLE şimşek arasında ne fark vardır? (Elektrik paralıdır, şimşek ise bedava..)

● MASADA kesilen ama yenemeyen şey nedir? (İskambil kâğıdı..)

● KURUMUŞ tahtaya ne denir? (Tahta kurusu)

● BÜFEDE peynirli sandviç alıp da sadece piynirini yiyen adamın kaptan olduğunu büfeci nasıl anlar? (Sırtındaki kaptan üniformasından..)

● ETRAFA ışık saçar bir kaç santim boyu var.. Kendini yiyip bitirir, böyle kötü huyu var. Nedir bu? (Mum)

● BELE sarılmayan kuşak hangisidir? (Gökkuşağı)

● KUYUYA düşen kedi nasıl çıkar? (Islak çıkar)

● GRAHAM Bell telefonu neden icadetti? (Bell, yolda giderken bir telefon jetonu buldu. O jeton ziyan olmasın, kullanayım bari, dedi. Ve gidip telefonu icadetti.)

●

VE GENE bir şakacıkla bağlıyalım bu haftaki eğlenceliğimizi:

— Söyle bakalım, oğlum!.. Bir ton.. Bir ton daha.. Ne olur?

— Tonton olur, öğretmenim...

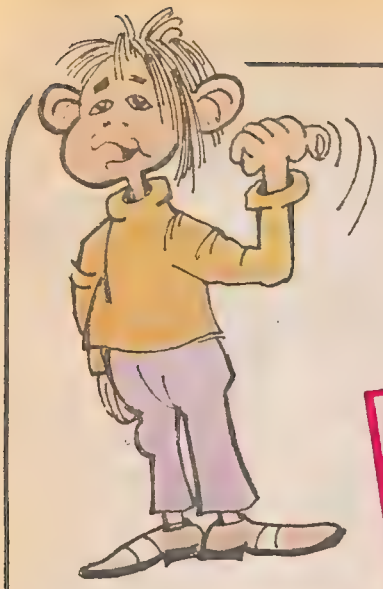

SİZ ARKADAŞLAR!
BÜYÜKLERİNİZİ DE BU FİLME GÖTÜRMELİSİNİZ...

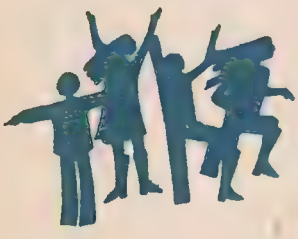

ABBA

THE MOVIE

AKÜN FİLM

YAKINDA
Ankara
Sinema
AKÜN'de

BEYOĞLU
EMEK
Sinemasi

edebiyat sevgisi

SELİM İLERİ

EDEBİYAT NİYE GEREKLİ?

ESKİ çağlarda insanlar bugünkü gibi birlikte, bir arada, ortaklaşa bir toplum hayatı yaşamıyorlardı tabii. Küçük topluluklar halinde ne zaman birlik kurduklarını da kesenkes bilemiyoruz insanların. Ama bir gerçek varsa; o da, çağlar içinde birleştikleri, topluluklardan toplum hayatına, toplumsal yaşama yöneldikleri... Dayanışmayla, aklın ve deneyimlerin sağladığı bilgi birikimleriyle oluştu toplumsal yaşam. İnsanoğlu da birbirine yardım etmeyi, birbirinden yardım görmeyi öğrendi. Ve, işle, çalışmayla birlikte eğlenme, dinlenme gereksinimi doğdu.

Eğlenmenin doğuşunda ilkel sanatlar belirdi. İlk müzik, ilk dans... Bu yüzden sanatın kaynağında, toplumsal bir alışverişin yattığını da tahmin edebiliriz. Sanat da, insanın insanla, insanların insanlarla ilişkisinden, giderek iletişiminden güç kazandı.

Neydi sanatı var eden nedenler, koşullar? Bir eleştirmenimiz, Rauf Mutluay, "Edebiyat Bilgileri" adlı yapıtında bakın ne güzel yanıtlıyor sorumuzu:

"İnsanın sanat ihtiyacı, onu hayvandan ayıran çok çeşitli davranışların, özelliklerin doğal durumudur: Duyma, düşünme, hayran olma, yarına hazırlanma, sevme, acıma, elini kullanma, araç yapma, çevreyi tanıma, eğlenme, oynama, bilme ihtiyacı, merak etme, olayları tekrarlama, taklit..."

Duyan düşünen insanoğlu, duygularını, düşüncelerini dile getirmek, başkalarıyla paylaşmak, başkalarına iletmek isteyecekti elbette. Bunun için de sözcükleri gereksindi. Doğadaki seslerden yola çıkmıştı belki; ama giderek, doğadaki seslerden ayırt edilecek, her yinelenişinde aynı anlamı yaratacak yaratımsal sesleri, örülü sözcükleri, sözcüklerden örülü cümleleri buldu. Dil gelişti. Dilin gelişmesinde, coğrafyanın, iklimlerin, hatta ilk insan topluluklarının kullandığı araçların bile etkisi oldu. Böylelikle zaman içinde, dilin güzelliğe yönelik kullanımından edebiyat sanatı doğdu.

Edebiyat, şimdi hemen aklımıza geldiği gibi, yazılı metinlerden oluşmuyordu başlangıçta. Sözlü edebiyat dediğimiz bir gelenek vardı önceleri. Efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler, hep sözlü edebiyat ürünleri arasındadır. Yazılı edebiyatın doğması için, o,yinelendikçe aynı anlamı veren ses öbeklerinin, yani sözcüklerin görüntü olarak da algılanması gerekiyordu. Önce yazı bulundu. Sonra da bütün o efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler yazıya döküldü. Derken, yeni sanatçılar, yeni çağların bireyleri, duygu ve düşüncelerinden örülü yazınsal anlatımlarını doğrudan doğruya yazıya geçirmeye başladılar.

Bu aşamada edebiyata birtakım görevler düştü. Rauf Mutluay, bu görevlerin başlıcasını şöyle özetliyor: "Bütün sanat ürünleri, toplumsal hayatta duygu ve düşünce, beğeni ve inanç, ülkü ve coşku birliği yaratmayı, toplumu ortak ölçülerde kaynaştırmayı amaç edinmiştir. İlkçağ destanlarından çağdaş sinemaya kadar değişmeyen özelliktir bu. Daha iyi, daha güzel, daha doğru bir hayat ve insanlık ülküsünün paylaşılmasında ise özellikle edebiyata büyük sözcülük görevi düşer."

Edebiyat büyük sözcümüzdü artık işte. Toplumsal yaşamı aydınlatacak, toplumsal yaşamın sorunlarını dile getirerek insanların bu sorunlara ortaklaşa çözümler aramasını sağlayacaktı. Edebiyat, kişiye hem kendini yansıtacak, hem de başka kişiliklerin tanınmasını olası kılacaktı. İşte bu yoldan iki ana damar belirdi edebiyatta; toplumsal yaşamın aydınlatılmasını amaçlayan yazınsal ürünlerde "toplumsallık" ağır basıyordu. Öte yandan, insanın kişisel, evrensel sorularına, sorunlarına yanıt arayan yazınsal ürünün egemen çizgisiyse "bireysel"di.

Biz, bugün, yüzyıllara dayanan edebiyat birikimlerinin ışığı altında güzel ve başarılı yapıtların hem toplumsallığı, hem de bireyselliği bir arada, iç içe yansıttığını biliyoruz artık. Dünya edebiyatının başyapıtları hep böyle. Ama zaten hayatımız da öyle değil mi? Toplum içinde yaşıyoruz, sonra bir an geliyor, ne bileyim, tam uyuyacakken aklımıza bir şey takılıyor, kendi kendimize düşünüp duruyoruz, kendimizi dinliyoruz... Hayatımızın da bir toplumsal, bir de bireysel çizgisi var.

Bize insanı ve toplumu tanıtan edebiyat, giderek insanlığın ortak rüyasının sözcüsü olmuştur. Bugünün ilerici sanatçıları, barış içinde, eşitlikçi, sevgi dolu bir dünyayı önermektedirler bize. Diyeceksiniz ki, dünyamızda bunca acı, bunca haksızlık, bunca soğuk savaş sürüp giderken, edebiyatın bu öneresine kim aldırır... Böyle diyorsanız, yanılıyorsunuz. Dün düşlerden öteye gidemeyen birçok öneri bugün gerçeklik kazandı. Edebiyat, oluşumundan bu yana hep ileri ve güzel şeyler önerdi. Çoğu da gerçekleşti. Şimdi önerdiğiyse, insanlığın geleceği için tek yol. Demek ki, bir düş değil, bir gereklilik...

BİR SORU — BİR YANIT

Ortaokul 3. sınıf öğrencisi Asuman Güler, Türkçe dersinde bir yazısını işledikleri yazar Adile Ayda konusunda bilgi istiyor Edebiyat Sevgisi'nden.

Günümüz yazarlarından Adile Ayda 1913 yılında Rusya'da, Kazan'da doğmuştur. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiştir. Fransız Edebiyatı Doçentliğinden sonra Dışişleri Bakanlığında görev yapmış, son yıllarda da Kontenjan Senatörleri arasında yer almıştır. Adile Ayda 1946-49 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesindeki edebiyat eleştirileriyle geniş ilgi toplamıştır. 1975'ten bu yana Hisar adlı edebiyat dergisinde yazmaktadır.

Bu haftaki konuklarımız çocuk yazınına uzun yıllar emek vermiş iki yazarımız

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN

Aşağıda, oğlunun yazarla yaptığı röportajı sunuyoruz

ONU bir pazar günü yazı masası başında buldum. Elinden düşürmediği kurşun kalemle yine kara kara sözcüklerle süslüyordu önündeki kâğıtları. Kısa yoldan sorularıma geçtim hemen:

– Baba, neden hep çocuklar için?

– Onları çok sevdiğimden. Hem, sonradan olma değil, anadan doğma bir çocuk yazarıyım. Bugün 65 yaşında olduğuma göre, 50 yıldan fazla bir süredir onlar için yazıyorum. İlk öyküm ilkokulun dördüncü sınıfındayken yazmıştım. Çocuk Sesi Dergisi'nin öykü yarışmasına katılmak için.

– Adını anımsıyor musun?

– Hem de çok iyi anımsıyorum. Adı: "Tuz mu Biber mi?"ydi. 1928 yılından geldik 1980'e. Yani elim kalem tutalı 52 yıl olmuş. Durmadan yazmışım, hâlâ da yazıyorum.

– Bugünlere kadar neler yaptın, anlatır mısın?

– Çocuk edebiyatının çok çeşitli dallarında çalıştım. Önceleri "Mektepli", sonra da ünlü "Yavrutürk" de yazmaya başladım. Bu derginin sekreterliğini de bir süre yürüttüm. "Şen Çocuk" "Karınca" dergilerinde de bu uğraşım sürdü. "Karınca"yı 40 sayı çıkardım. Bu dergilerde şiirler, şiir öyküler, öyküler ve romanlar yayınladım.

– Peki baba, okuduğuma göre, senin bir de Çocuk Tiyatrosu yazarlığın var, onu anlatır mısın?

– Elbet Serbülent memnuniyetle. 1937 yılında ilk çocuk oyunum olan "Mavi Boncuk"u yazdım. Muhsin Ertuğrul hocadan: "Beğendim, güzel olmuş" notunu alınca kalemim hiç durmadı. Tam 15 çocuk oyunu yazdım. Bunların tümü Devlet ve Şehir Tiyatroları Çocuk Bölümlerinde yüzlerce kez oynandı. Ankara'da bulunduğum 1947 yılından 1965 yılı sonuna kadar Devlet Tiyatroları Çocuk Bölümü yöneticiliği yaptım.

– Yeni bir çocuk oyunu bitirdiğini biliyorum. Bunun hakkında ne dersin?

– Son çocuk oyunumu yeni bitirdim. Adı: "Üç Ayaklı Sıpa".. Bir fabl.. Bu oyunumu da öbürleri kadar seviyorum. Onun sahnelenmesi en büyük dileğim şimdilerde.

– Çocuklara, yazılarını nasıl yazarsın?

– Her şeyden önce büyük bir kıvançla..Çok önemli bir sorunun çözümlenmesi gibidir onlar için çalışmak. Onların, yazılarımı severek, hoşnutluktan dudaklarında gülücükler açarak okuduklarını görür gibi olurum. O, körpecik dünyaların hoşlarına gidecek her tür çocuk konusunu büyük bir ciddiyet ve sabırla ele alırım. Öyküye verdiğim önem kadar, tiyatroya hak tanırım. Çocuk Tiyatrosu eserlerime verdiğim emek gibi, öykülerimin üzerine eğilirim.

– Milliyet Yayınları Çocuk Dizisi'ndeki kitapların hakkında bir şey söyler misin?

– Şimdiye kadar 7 kitabım yayınlandı orada.. Bunların arasında dört baskı yapan (Ülkü Öğretmen) i çok severim. Bu arada (Ördek Ömer), severek yazdığım yapıtlarım arasındadır. Bundan sonra sırada (Bülbül) ve (Üç Çocuk Oyunu) kitaplarım var. Tüm dileğim, yurdumuzdaki kâğıtsızlık sorununun çözümlenmesi ve bu kitaplarımın yeni baskılar yapması. Herkesinkiyle birlikte.

– Bugüne kadar yapmak istediklerini gerçekleştirebildin mi?

– Bir şeyler yapabilmenin sonu, sınırı yoktur. Yapılabildiği sürece yapılmalıdır. Ben de 52 yıldır çalıştığım Çocuk Edebiyatı konusunda büyük işler yapmış saymıyorum kendimi.. Daha da çok, daha da güzel şeyler yapabilmeliyim.. 25'den fazla basılmış kitabım, 15 Çocuk oyunu yapıtım, sayısız öykülerim olduğu halde..

– Tanrı sana daha nice yıllar çocuklar için çalışma sağlığı ve gücü versin baba..

– Teşekkür ederim oğlum, sağol..

– Son bir sözüm var, Milliyet Çocuk Dergisi'ni seviyor musun?

– Hem de çok.. O olmasaydı ben tüm çocuklarla nasıl diyalog kurabilirdim? En sevdiğim öykülerimi nerede yayınlayabilirdim?

– Hoşçakal Taşkın Amca?

– Sağol sevgili Serbülent.

●Serbülent TAŞKIN

edebiyat sevgisi

SELİM İLERİ

EDEBİYAT NİYE GEREKLİ?

ESKİ çağlarda insanlar bugünkü gibi birlikte, bir arada, ortaklaşa bir toplum hayatı yaşamıyorlardı tabii. Küçük topluluklar halinde ne zaman birlik kurduklarını da kesenkes bilemiyoruz insanların. Ama bir gerçek varsa; o da, çağlar içinde birleştikleri, topluluklardan toplum hayatına, toplumsal yaşama yöneldikleri... Dayanışmayla, aklın ve deneyimlerin sağladığı bilgi birikimleriyle oluştu toplumsal yaşam. İnsanoğlu da birbirine yardım etmeyi, birbirinden yardım görmeyi öğrendi. Ve, işle, çalışmayla birlikte eğlenme, dinlenme gereksinimi doğdu.

Eğlenmenin doğuşunda ilkel sanatlar belirdi. İlk müzik, ilk dans... Bu yüzden sanatın kaynağında, toplumsal bir alışverişin yattığını da tahmin edebiliriz. Sanat da, insanın insanla, insanların insanlarla ilişkisinden, giderek iletişiminden güç kazandı.

Neydi sanatı var eden nedenler, koşullar? Bir eleştirmenimiz, Rauf Mutluay, "Edebiyat Bilgileri" adlı yapıtında bakın ne güzel yanıtlıyor sorumuzu:

"İnsanın sanat ihtiyacı, onu hayvandan ayıran çok çeşitli davranışların, özelliklerin doğal durumudur: Duyma, düşünme, hayran olma, yarına hazırlanma, sevme, acıma, elini kullanma, araç yapma, çevreyi tanıma, eğlenme, oynama, bilme ihtiyacı, merak etme, olayları tekrarlama, taklit..."

Duyan düşünen insanoğlu, duygularını, düşüncelerini dile getirmek, başkalarıyla paylaşmak, başkalarına iletmek isteyecekti elbette. Bunun için de sözcükleri gereksindi. Doğadaki seslerden yola çıkmıştı belki; ama giderek, doğadaki seslerden ayırt edilecek, her yinelenişinde aynı anlamı yaratacak yaratımsal sesleri, örülü sözcükleri, sözcüklerden örülü cümleleri buldu. Dil gelişti. Dilin gelişmesinde, coğrafyanın, iklimlerin, hatta ilk insan topluluklarının kullandığı araçların bile etkisi oldu. Böylelikle zaman içinde, dilin güzelliğe yönelik kullanımından edebiyat sanatı doğdu.

Edebiyat, şimdi hemen aklımıza geldiği gibi, yazılı metinlerden oluşmuyordu başlangıçta. Sözlü edebiyat dediğimiz bir gelenek vardı önceleri. Efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler, hep sözlü edebiyat ürünleri arasındadır. Yazılı edebiyatın doğması için, o,yinelendikçe aynı anlamı veren ses öbeklerinin, yani sözcüklerin görüntü olarak da algılanması gerekiyordu. Önce yazı bulundu. Sonra da bütün o efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler yazıya döküldü. Derken, yeni sanatçılar, yeni çağların bireyleri, duygu ve düşüncelerinden örülü yazınsal anlatımlarını doğrudan doğruya yazıya geçirmeye başladılar.

Bu aşamada edebiyata birtakım görevler düştü. Rauf Mutluay, bu görevlerin başlıcasını şöyle özetliyor: "Bütün sanat ürünleri, toplumsal hayatta duygu ve düşünce, beğeni ve inanç, ülkü ve coşku birliği yaratmayı, toplumu ortak ölçülerde kaynaştırmayı amaç edinmiştir. İlkçağ destanlarından çağdaş sinemaya kadar değişmeyen özelliktir bu. Daha iyi, daha güzel, daha doğru bir hayat ve insanlık ülküsünün paylaşılmasında ise özellikle edebiyata büyük sözcülük görevi düşer."

Edebiyat büyük sözcümüzdü artık işte. Toplumsal yaşamı aydınlatacak, toplumsal yaşamın sorunlarını dile getirerek insanların bu sorunlara ortaklaşa çözümler aramasını sağlayacaktı. Edebiyat, kişiye hem kendini yansıtacak, hem de başka kişiliklerin tanınmasını olası kılacaktı. İşte bu yoldan iki ana damar belirdi edebiyatta; toplumsal yaşamın aydınlatılmasını amaçlayan yazınsal ürünlerde "toplumsallık" ağır basıyordu. Öte yandan, insanın kişisel, evrensel sorularına, sorunlarına yanıt arayan yazınsal ürünün egemen çizgisiyse "bireysel"di.

Biz, bugün, yüzyıllara dayanan edebiyat birikimlerinin ışığı altında güzel ve başarılı yapıtların hem toplumsallığı, hem de bireyselliği bir arada, iç içe yansıttığını biliyoruz artık. Dünya edebiyatının başyapıtları hep böyle. Ama zaten hayatımız da öyle değil mi? Toplum içinde yaşıyoruz, sonra bir an geliyor, ne bileyim, tam uyuyacakken aklımıza bir şey takılıyor, kendi kendimize düşünüp duruyoruz, kendimizi dinliyoruz... Hayatımızın da bir toplumsal, bir de bireysel çizgisi var.

Bize insanı ve toplumu tanıtan edebiyat, giderek insanlığın ortak rüyasının sözcüsü olmuştur. Bugünün ilerici sanatçıları, barış içinde, eşitlikçi, sevgi dolu bir dünyayı önermektedirler bize. Diyeceksiniz ki, dünyamızda bunca acı, bunca haksızlık, bunca soğuk savaş sürüp giderken, edebiyatın bu öneresine kim aldırır... Böyle diyorsanız, yanılıyorsunuz. Dün düşlerden öteye gidemeyen birçok öneri bugün gerçeklik kazandı. Edebiyat, oluşumundan bu yana hep ileri ve güzel şeyler önerdi. Çoğu da gerçekleşti. Şimdi önerdiğiyse, insanlığın geleceği için tek yol. Demek ki, bir düş değil, bir gereklilik...

BİR SORU — BİR YANIT

Ortaokul 3. sınıf öğrencisi Asuman Güler, Türkçe dersinde bir yazısını işledikleri yazar Adile Ayda konusunda bilgi istiyor Edebiyat Sevgisi'nden.

Günümüz yazarlarından Adile Ayda 1913 yılında Rusya'da, Kazan'da doğmuştur. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiştir. Fransız Edebiyatı Doçentliğinden sonra Dışişleri Bakanlığında görev yapmış, son yıllarda da Kontenjan Senatörleri arasında yer almıştır. Adile Ayda 1946-49 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesindeki edebiyat eleştirileriyle geniş ilgi toplamıştır. 1975'ten bu yana Hisar adlı edebiyat dergisinde yazmaktadır.

edebiyat sevgisi

SELİM İLERİ

EDEBİYAT NİYE GEREKLİ?

ESKİ çağlarda insanlar bugünkü gibi birlikte, bir arada, ortaklaşa bir toplum hayatı yaşamıyorlardı tabii. Küçük topluluklar halinde ne zaman birlik kurduklarını da kesenkes bilemiyoruz insanların. Ama bir gerçek varsa; o da, çağlar içinde birleştikleri, topluluklardan toplum hayatına, toplumsal yaşama yöneldikleri... Dayanışmayla, aklın ve deneyimlerin sağladığı bilgi birikimleriyle oluştu toplumsal yaşam. İnsanoğlu da birbirine yardım etmeyi, birbirinden yardım görmeyi öğrendi. Ve, işle, çalışmayla birlikte eğlenme, dinlenme gereksinimi doğdu.

Eğlenmenin doğuşunda ilkel sanatlar belirdi. İlk müzik, ilk dans... Bu yüzden sanatın kaynağında, toplumsal bir alışverişin yattığını da tahmin edebiliriz. Sanat da, insanın insanla, insanların insanlarla ilişkisinden, giderek iletişiminden güç kazandı.

Neydi sanatı var eden nedenler, koşullar? Bir eleştirmenimiz, Rauf Mutluay, "Edebiyat Bilgileri" adlı yapıtında bakın ne güzel yanıtlıyor sorumuzu:

"İnsanın sanat ihtiyacı, onu hayvandan ayıran çok çeşitli davranışların, özelliklerin doğal durumudur: Duyma, düşünme, hayran olma, yarına hazırlanma, sevme, acıma, elini kullanma, araç yapma, çevreyi tanıma, eğlenme, oynama, bilme ihtiyacı, merak etme, olayları tekrarlama, taklit..."

Duyan düşünen insanoğlu, duygularını, düşüncelerini dile getirmek, başkalarıyla paylaşmak, başkalarına iletmek isteyecekti elbette. Bunun için de sözcükleri gereksindi. Doğadaki seslerden yola çıkmıştı belki; ama giderek, doğadaki seslerden ayırt edilecek, her yinelenişinde aynı anlamı yaratacak yaratımsal sesleri, örülü sözcükleri, sözcüklerden örülü cümleleri buldu. Dil gelişti. Dilin gelişmesinde, coğrafyanın, iklimlerin, hatta ilk insan topluluklarının kullandığı araçların bile etkisi oldu. Böylelikle zaman içinde, dilin güzelliğe yönelik kullanımından edebiyat sanatı doğdu.

Edebiyat, şimdi hemen aklımıza geldiği gibi, yazılı metinlerden oluşmuyordu başlangıçta. Sözlü edebiyat dediğimiz bir gelenek vardı önceleri. Efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler, hep sözlü edebiyat ürünleri arasındadır. Yazılı edebiyatın doğması için, o,yinelendikçe aynı anlamı veren ses öbeklerinin, yani sözcüklerin görüntü olarak da algılanması gerekiyordu. Önce yazı bulundu. Sonra da bütün o efsaneler, masallar, sevinç ve üzünç duygularını dile getiren ilk şiirler yazıya döküldü. Derken, yeni sanatçılar, yeni çağların bireyleri, duygu ve düşüncelerinden örülü yazınsal anlatımlarını doğrudan doğruya yazıya geçirmeye başladılar.

Bu aşamada edebiyata birtakım görevler düştü. Rauf Mutluay, bu görevlerin başlıcasını şöyle özetliyor: "Bütün sanat ürünleri, toplumsal hayatta duygu ve düşünce, beğeni ve inanç, ülkü ve coşku birliği yaratmayı, toplumu ortak ölçülerde kaynaştırmayı amaç edinmiştir. İlkçağ destanlarından çağdaş sinemaya kadar değişmeyen özelliktir bu. Daha iyi, daha güzel, daha doğru bir hayat ve insanlık ülküsünün paylaşılmasında ise özellikle edebiyata büyük sözcülük görevi düşer."

Edebiyat büyük sözcümüzdü artık işte. Toplumsal yaşamı aydınlatacak, toplumsal yaşamın sorunlarını dile getirerek insanların bu sorunlara ortaklaşa çözümler aramasını sağlayacaktı. Edebiyat, kişiye hem kendini yansıtacak, hem de başka kişiliklerin tanınmasını olası kılacaktı. İşte bu yoldan iki ana damar belirdi edebiyatta; toplumsal yaşamın aydınlatılmasını amaçlayan yazınsal ürünlerde "toplumsallık" ağır basıyordu. Öte yandan, insanın kişisel, evrensel sorularına, sorunlarına yanıt arayan yazınsal ürünün egemen çizgisiyse "bireysel"di.

Biz, bugün, yüzyıllara dayanan edebiyat birikimlerinin ışığı altında güzel ve başarılı yapıtların hem toplumsallığı, hem de bireyselliği bir arada, iç içe yansıttığını biliyoruz artık. Dünya edebiyatının başyapıtları hep böyle. Ama zaten hayatımız da öyle değil mi? Toplum içinde yaşıyoruz, sonra bir an geliyor, ne bileyim, tam uyuyacakken aklımıza bir şey takılıyor, kendi kendimize düşünüp duruyoruz, kendimizi dinliyoruz... Hayatımızın da bir toplumsal, bir de bireysel çizgisi var.

Bize insanı ve toplumu tanıtan edebiyat, giderek insanlığın ortak rüyasının sözcüsü olmuştur. Bugünün ilerici sanatçıları, barış içinde, eşitlikçi, sevgi dolu bir dünyayı önermektedirler bize. Diyeceksiniz ki, dünyamızda bunca acı, bunca haksızlık, bunca soğuk savaş sürüp giderken, edebiyatın bu öneresine kim aldırır... Böyle diyorsanız, yanılıyorsunuz. Dün düşlerden öteye gidemeyen birçok öneri bugün gerçeklik kazandı. Edebiyat, oluşumundan bu yana hep ileri ve güzel şeyler önerdi. Çoğu da gerçekleşti. Şimdi önerdiğiyse, insanlığın geleceği için tek yol. Demek ki, bir düş değil, bir gereklilik...

BİR SORU — BİR YANIT

Ortaokul 3. sınıf öğrencisi Asuman Güler, Türkçe dersinde bir yazısını işledikleri yazar Adile Ayda konusunda bilgi istiyor Edebiyat Sevgisi'nden.

Günümüz yazarlarından Adile Ayda 1913 yılında Rusya'da, Kazan'da doğmuştur. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ile Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiştir. Fransız Edebiyatı Doçentliğinden sonra Dışişleri Bakanlığında görev yapmış, son yıllarda da Kontenjan Senatörleri arasında yer almıştır. Adile Ayda 1946-49 yılları arasında Cumhuriyet Gazetesindeki edebiyat eleştirileriyle geniş ilgi toplamıştır. 1975'ten bu yana Hisar adlı edebiyat dergisinde yazmaktadır.

Bu haftaki konuklarımız çocuk yazınına uzun yıllar emek vermiş iki yazarımız

MÜMTAZ ZEKİ TAŞKIN

Aşağıda, oğlunun yazarla yaptığı röportajı sunuyoruz

ONU bir pazar günü yazı masası başında buldum. Elinden düşürmediği kurşun kalemle yine kara kara sözcüklerle süslüyordu önündeki kâğıtları. Kısa yoldan sorularıma geçtim hemen:

– Baba, neden hep çocuklar için?

– Onları çok sevdiğimden. Hem, sonradan olma değil, anadan doğma bir çocuk yazarıyım. Bugün 65 yaşında olduğuma göre, 50 yıldan fazla bir süredir onlar için yazıyorum. İlk öyküm ilkokulun dördüncü sınıfındayken yazmıştım. Çocuk Sesi Dergisi'nin öykü yarışmasına katılmak için.

– Adını anımsıyor musun?

– Hem de çok iyi anımsıyorum. Adı: "Tuz mu Biber mi?"ydi. 1928 yılından geldik 1980'e. Yani elim kalem tutalı 52 yıl olmuş. Durmadan yazmışım, hâlâ da yazıyorum.

– Bugünlere kadar neler yaptın, anlatır mısın?

– Çocuk edebiyatının çok çeşitli dallarında çalıştım. Önceleri "Mektepli", sonra da ünlü "Yavrutürk" de yazmaya başladım. Bu derginin sekreterliğini de bir süre yürüttüm. "Şen Çocuk" "Karınca" dergilerinde de bu uğraşım sürdü. "Karınca"yı 40 sayı çıkardım. Bu dergilerde şiirler, şiir öyküler, öyküler ve romanlar yayınladım.

– Peki baba, okuduğuma göre, senin bir de Çocuk Tiyatrosu yazarlığın var, onu anlatır mısın?

– Elbet Serbülent memnuniyetle. 1937 yılında ilk çocuk oyunum olan "Mavi Boncuk"u yazdım. Muhsin Ertuğrul hocadan: "Beğendim, güzel olmuş" notunu alınca kalemim hiç durmadı. Tam 15 çocuk oyunu yazdım. Bunların tümü Devlet ve Şehir Tiyatroları Çocuk Bölümlerinde yüzlerce kez oynandı. Ankara'da bulunduğum 1947 yılından 1965 yılı sonuna kadar Devlet Tiyatroları Çocuk Bölümü yöneticiliği yaptım.

– Yeni bir çocuk oyunu bitirdiğini biliyorum. Bunun hakkında ne dersin?

– Son çocuk oyunumu yeni bitirdim. Adı: "Üç Ayaklı Sıpa".. Bir fabl.. Bu oyunumu da öbürleri kadar seviyorum. Onun sahnelenmesi en büyük dileğim şimdilerde.

– Çocuklara, yazılarını nasıl yazarsın?

– Her şeyden önce büyük bir kıvançla..Çok önemli bir sorunun çözümlenmesi gibidir onlar için çalışmak. Onların, yazılarımı severek, hoşnutluktan dudaklarında gülücükler açarak okuduklarını görür gibi olurum. O, körpecik dünyaların hoşlarına gidecek her tür çocuk konusunu büyük bir ciddiyet ve sabırla ele alırım. Öyküye verdiğim önem kadar, tiyatroya hak tanırım. Çocuk Tiyatrosu eserlerime verdiğim emek gibi, öykülerimin üzerine eğilirim.

– Milliyet Yayınları Çocuk Dizisi'ndeki kitapların hakkında bir şey söyler misin?

– Şimdiye kadar 7 kitabım yayınlandı orada.. Bunların arasında dört baskı yapan (Ülkü Öğretmen) i çok severim. Bu arada (Ördek Ömer), severek yazdığım yapıtlarım arasındadır. Bundan sonra sırada (Bülbül) ve (Üç Çocuk Oyunu) kitaplarım var. Tüm dileğim, yurdumuzdaki kâğıtsızlık sorununun çözümlenmesi ve bu kitaplarımın yeni baskılar yapması. Herkesinkiyle birlikte.

– Bugüne kadar yapmak istediklerini gerçekleştirebildin mi?

– Bir şeyler yapabilmenin sonu, sınırı yoktur. Yapılabildiği sürece yapılmalıdır. Ben de 52 yıldır çalıştığım Çocuk Edebiyatı konusunda büyük işler yapmış saymıyorum kendimi.. Daha da çok, daha da güzel şeyler yapabilmeliyim.. 25'den fazla basılmış kitabım, 15 Çocuk oyunu yapıtım, sayısız öykülerim olduğu halde..

– Tanrı sana daha nice yıllar çocuklar için çalışma sağlığı ve gücü versin baba..

– Teşekkür ederim oğlum, sağol..

– Son bir sözüm var, Milliyet Çocuk Dergisi'ni seviyor musun?

– Hem de çok.. O olmasaydı ben tüm çocuklarla nasıl diyalog kurabilirdim? En sevdiğim öykülerimi nerede yayınlayabilirdim?

– Hoşçakal Taşkın Amca?

– Sağol sevgili Serbülent.

●Serbülent TAŞKIN

İkinci konuğumuzun ise uzun yıllar süren gazetecilik deneyimi var

İBRAHİM ÖRS

Aşağıda yazarın çocuk yazınına ilişkin görüşlerini okuyacaksınız

KIRK yıla yakın bir gazetecilik ve yazarlık yaşamım var. Sayısız haber ve röportaj dışında fıkralar, öyküler, romanlar da kaleme aldım. Ama on yıl öncesine dek yazdıklarım, daha çok büyükler içindi. Asıl size dönük, çocuk yazınına dönük çalışmalarım, 1970'lerde başlar, sevgili çocuklar.

Nedense öteden beri çocuğa büyük bir ilgi duymuşumdur. Çocuğu, doğumundan gençlik çağına basıncaya değin üzerine titrenmesi, eğilinmesi gereken bir varlık olarak görmüşümdür. Bu yapılmadığı takdirde, "yarının büyükleri" olarak nitelenen çocuğun toplumca yitirileceği inancını taşımışımdır.

Kim ne derse desin, ülkemizde ne aile, ne okul, ne toplum, ne de devlet, çocuğun eğitimi, yetiştirilmesi konusunda gerekeni yapmamıştır, yapamamıştır. Bunu kesinlikle söyleyebilirim, sevgili çocuklar. Eğer gereken yapılsaydı, sokaklarda yalınayak, başıkabak gezen, hatta dilenen aç ve perişan çocuklara rastlar mıydık? Eğer gereken yapılsaydı, okul çağı gelip geçtiği halde hâlâ okuma-yazmadan yoksun bulunan ya da öğrenimini sürdürme olanağı elinden alınan çocukların sayısı, bunca kabarık olur muydu? Eğer gereken yapılsaydı, gazeteler, evlerini bırakıp kaçan çocuklarla ilgili ilanlarla dolup taşar mıydı? Eğer gereken yapılsaydı, Çocuk Mahkemeleri kurulmaz, böylece suç işleyen çocukların, büyüklerin yargılandıkları mahkemelerde yargılanmalarına son verilmez miydi? Eğer gereken yapılsaydı, kimsesiz ve başıboş çocuklar konusu, hâlâ bir sorun olarak sürüp gider miydi? Eğer gereken yapılsaydı, ailede, okulda, toplumda çocuğa gerekli önem verilmez, onun korunması, zedelenmemesi, aşağılanmaması için bir çaba harcanmaz mıydı?

Evet sevgili çocuklar, tüm bu ve benzeri durumlar, çocuğa karşı duyduğum ilgiyi daha da arttırdı. Bir gazeteci olarak, bir yazar olarak, bu konuların çözümünde bana da bir görev düştüğü kanısındaydım. Ben, bu görevi, çocuk yazınına eğilmek yoluyla yerine getirmeyi düşündüm, bundan on yıl kadar önce. Kararımı verdim ve ilk çocuk romanım Muhtarın Yeğenleri'ni yazmaya başladım. Bu arada Milliyet Yayınları'ndan gelen bir istek, romanımın yayınlanmasını gerçekleştirdi. Böylece kendimi, çocuk yazını içinde bulmuş oldum. Muhtarın Yeğenleri'ni, Onur Çocuğu, Mücahitin Oğlu, Almanya Öyküsü, Cambazlar Kralı ve Balıklıkoy izledi. İki de sıra bekleyen romanım var. Ayrıca, sizler için öyküler de kaleme aldım.

Hemen belirteyim ki, ben sizler için yazdığım romanlarda, genellikle herhangi bir çocuk sorununu ele almaya, ona çözüm yolu bulmaya özen göstermişimdir. Çocuk yazınına eğilmemin amacı, eğer, -karınca kararınca da olsa - çocuk sorunlarının çözümüne bir katkıda bulunmaksa, bunu yapmam gerekirdi. Onun için, benim çocuk romanlarım, genellikle büyüklere bir mesaj taşır. Hani bir deyim vardır: "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla..." diye. İşte onun gibi bir şey.

Açıklamalıyım ki, geride bıraktığımız Dünya Çocuk Yılı'nın bir yararı da, eleştirmenlerimize, - hiç değilse 1979'un - çocuk yapıtlarını elden geçirmek, incelemek zorunluluğunu duyurmak oldu. Dileyelim ki, bu bir alışkanlık haline gelsin.

Mademki söz, döndü dolaştı Dünya Çocuk Yılı'na geldi; bu konuda ben de bir şeyler söylemeden geçemeyeceğim, sevgili çocuklar. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 1979 yılını Uluslararası Çocuk Yılı olarak kabul etmekle gerçekten çok yerinde bir davranışta bulundu. Dünya Çocuk Yılı nedeniyle çocuk ve çocuk sorunları, tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de çeşitli yollarla dile getirildi, su yüzüne çıkarıldı. Şimdi, doğal olarak soracaksınız:

"Ama bunların, sorunların çözümünde bir yararı oldu mu?"

Şimdilik olmadı elbette. Ama olacak. Ben, kişisel olarak, buna inanıyorum. Bir yıl içinde çocuk konusunda tüm dünyada ve ülkemizde o denli çok şey yapıldı, söylendi, yazıldı, çizildi ki; etkilenmemek, algılanmamak, bunun sonucu da içtenlikle soruna eğilmemek olumlu girişimlerde bulunmamak olanaksız.

Sonra, Dünya Çocuk Yılı gerilerde kaldıysa, üzülmeyin çocuklar. Önümüzde Dünya Çocuk Günü var: 23 Nisan. Dünya Çocuk Günü'nün bir yararı da, Dünya Çocuk Yılı ile su yüzüne çıkan "çocuk"un, çocuk sorunlarının, 1979'dan sonra da unutulmamasını, ilgi görmesini, kısaca konunun tazeliğini korumasını sağlamak olacak, bana sorarsanız.

Bana "Dünya Çocuk Yılı'nda, bir çocuk yazarı olarak sen ne yaptın?" diye sorabilirsiniz, haklı olarak. Hemen yanıtlayayım: Sizin için, öyküler dışında bir de roman kaleme aldım. Romanımın adını, isterseniz kulağınıza fısıldıyayım usulca: Çocuk Cumhuriyeti. Ama, ne yazık ki, kağıtsızlık nedeniyle Dünya Çocuk Yılı'nda yayınlayamadım bu yapıtımı. Dileğim, 23 Nisan'a, Dünya Çocuk Günü'ne dek elinizde olması.

Sizler için yazdığım ve tüm dünya çocuklarına adadığım Çocuk Cumhuriyeti'nde de, büyüklere söyleyeceklerim var. Ne güzeldir şu: "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla..." deyimi.

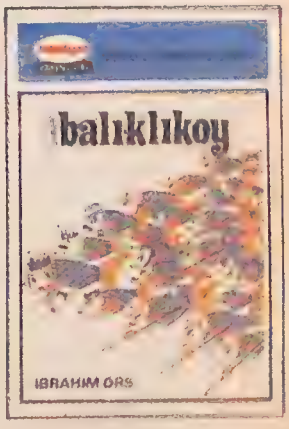

OLİMPİYATLAR

HALİT KIVANÇ anlatıyor

DÖRDÜNCÜ DURAK: 1908 LONDRA

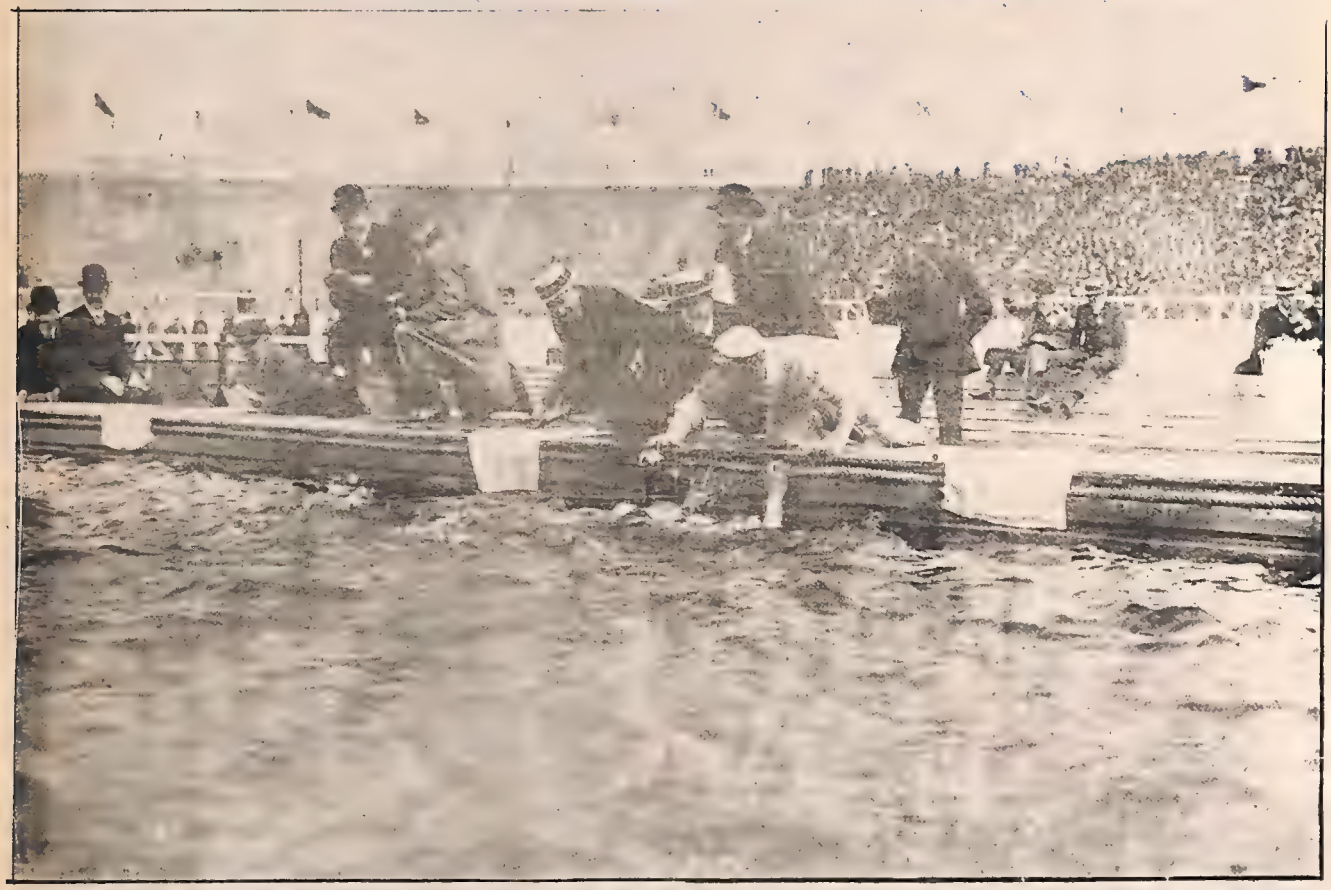

1908'de düzenlenecek 4. Olimpiyatlar için önce Roma evsahibi seçilmişti. Ama İtalyanlar bu işi başaramayacaklarını bildirince, alelacele Londra'ya verildi bu görev.. İngilizler kısa sürede 70 bin kişilik bir stad yaptı, ayrıca iki spor salonu ile bir yüzme havuzu inşa ettiler. İşte bakın, 1908 Londra Olimpiyatları'nda stadın hemen yanındaki yüzme havuzda bir yüzme yarışı sonuçlanıyor.

DEĞERLİ BİR KONUK: OLİMPİYATLARIN BABASI İSTANBUL'DA

Modern Olimpiyatların yaratıcısı Baron Pierre de Coubertin, 1907 yılında Olimpiyat fikrini daha geniş alana yaymak amacıyla bir dünya gezisine çıkmıştı. Bu arada Türkiye'ye, İstanbul'a da uğradı. Türk Sporu'nun unutulmaz büyük adamı Selim Sırrı Tarcan'la buluşup konuşan Baron, Türkiye'de de bir Olimpiyat Komitesi kurulmasını istedi. Ancak o sıralarda bu gibi toplantılar Padişahın hoşuna gitmiyordu. Tarcan da "Gerçek özgürlüğe kavuştuğumuz zaman, arzulanan komiteyi kurarız" dedi. Tarcan sözünü tuttu, Meşrutiyetin ilanıyla birlikte ilk komiteyi kurdu. "Osmanlı Milli Olimpiyat Cemiyeti" adını taşıyan komite, 1909'da ülkemizi Olimpiyatlarda resmen temsil etti, 1911'de de Uluslararası kuruluşun tam üyesi oldu.

OLİMPİYATLARDA BİR OSMANLI

Olimpiyatların Babası Baron de Coubertin İstanbul'a geldiğinde, kendisine evsahipliği yapan cimnastikçi Aleko Mulos'u Londra'ya davet etmişti. Mulos da bu daveti kabullendi ve 1908 Olimpiyatları'na gitti. Böylece Mulos, "Osmanlı İmparatorluğu" adına Olimpiyatlara katılan ilk sporcu olarak resmi belgelerde yer aldı. Londra Olimpiyatları'na 22 ülkeden 2 binin çok üstünde sporcu geldi. 21 daldaki yarışmalarda büyük başarıyı evsahibi İngilizler gösterdi. Oyunların yıldızları, İngiliz yüzücü Taylor ile Amerikalı atlet Sheppard idi. Oyunlar açılırken, Amerika ve İsveç bayraklarının direğe çekilmesinin unutulması, töreni epey karıştırmıştı ama yarışmaların heyecanı sonradan bunu unutturdu. Resim, 1908 Londra Olimpiyatları'nda maraton yarışını yol boyunca izleyenlerden bir bölümü gösteriyor.

ŞORT MU PANTALON MU?

Sporun gelişmesiyle birlikte sporcuların giysileri de değişiyor. İşte 1908 Olimpiyatları'nda diski 40.89'a fırlatmaya hazırlanan Amerika'lı atlet Martin Sheridan'ın şortu ilgi çekici.. Daha doğrusu şort mu, pantolon mu, beli değil..

BİR KİŞİLİK YARIŞ

1908 Londra Olimpiyatları'nın unutulmayacak yarışı sonuçlanıyor.. Birinci gelen atlet ipi göğüslüyor. Ya yarışın öteki koşucuları? Dinleyin bakın!. Bu 400 metre koşusu seçmesinde Amerika'lı atlet Carpenter rakibini ittiği gerekçesiyle diskalifiye edilmiş, yani yarışma dışı bırakılmıştı. İki vatandaşı, Robbin ile Taylor da bu olayı protesto ederek yarışmadan çekildiler. Böylece 400 metre finalinde bir tek atlet, evet İngiliz Wyndham Halswelle tek başına koştu. Tabii görüntü çok gülünçtü. Koca pistte bir tek atlet, koşsun mu, yürüsün mü, şaşırmış gibiydi. Kendini toparladı. Kendisini bekleyen pırıl pırıl altın madalyayı düşününce koşmaya başladı. Sonunda da gördüğünüz gibi ipi göğüsledi ve bir kişilik yarışın birincisi oldu.

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY-Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

BABAMLA PAZARA GİTTİK

YEMEKTEN sonra annemle babam hesap yapmaya oturdular.

—Sana verdiğim parayı nereye harcıyorsun merak ediyorum, dedi babam.

— Bu en iyisi, dedi annem. Sonra babama fiyatlardan hiç haberi olmadığını, eğer bir gün pazara giderse hanyayla konyayı anlayacağını ve lütfen bu konuları ufaklığın önünde açmamasını söyledi.

Babam, bütün bunların laf kalabalığı olduğunu, alışverişi kendisi yapmadığı için bu kadar para harcayıp böylesine kötü yemek yediklerini, ufaklığın da, ne yapalım, gidip yatmasını söyledi.

— Bu kadar çok biliyorsan alışverişi sen yap, dedi annem.

— Tabii, dedi babam. Yarın tatil, pazara gideceğim. Gör bakalım beni kazıklayabiliyorlar mı?

— Harika, dedim. Ben de seninle gelebilir miyim?

Beni hemen odama gönderdiler.

Sabah babama, kendisiyle gelmek istediğimi söyledim, babam peki dedi. Bugün alışverişi erkekler yapacaktı. Ben çok mutluydum. Babamla gezmeye bayılırım, hem pazar yeri de çok kıyaktır. Bir sürü insan olur, her yerden bağrışlar yükselir: Tıpkı güzel kokan bir teneffüs gibidir pazar yeri. Babam fileyi tutmamı söyledi. Annem gülerek bizi kapıya kadar geçirdi.

— Gül, gül dedi babam. Ucuz ve iyi malla döndüğümüzde daha az gülersin. Biz erkekler kazık yemeyiz. Öyle değil mi Pıtırcık?

— Öyle, dedim.

Annem gülmeye devam etti, getireceğimiz balık için fırını şimdiden yakacağını söyledi. Biz gittik arabayı garajdan çıkardık.

Babama arabada, gerçekten balık alıp almayacağımızı sordum.

— Neden olmasın? dedi babam.

Arabayı park etmek biraz güç oldu. Pazara gelmiş bir sürü insan vardı neyse ki babam sonunda boş bir yer buldu (gözünden hiç kaçar mı?), arabayı oraya park etti.

— Şimdi, dedi babam, annene alışverişin çok kolay bir iş olduğunu kanıtlayacağız ve ona hesaplı olmayı öğreteceğiz. Öyle değil mi oğlum? Sonra babam sebze satan bir kadına yaklaştı, domateslerin pahalı olmadığını söyledi.

— Bana bir kilo domates versenize, dedi babam.

Kadın fileye beş tane domates yerleştirdi ve:

— Başka? dedi.

Babam filenin içine baktı:

— Ne? Bir kilo yalnızca beş domates mi? diye sordu.

— Ne sandınız? Bu paraya bir sandık götürmeyi mi umuyordunuz? Alışverişe gelen kocalar da hep birbirinin eşidir, dedi kadın.

— Kocaları karılarından daha az kazıklayabiliyorsunuz. İşte bütün sorun burada, dedi babam.

— Erkekseniz söylediğinizi tekrarlayın bakayım, dedi mahallemizin kasabını andıran satıcı kadın.

Babam "Tamam, tamam" dedi, fileyi tutmama izin verdi. Satıcı kadın öteki satıcı kadınlara babamı anlatırken biz oradan uzaklaştık.

Sonra, bir sürü balık satan bir adam gördüm.

— Bak baba! Balık! diye bağırdım.

— Çok iyi, gidip bakalım, dedi babam.

Babam adama yaklaştı, balıkların taze olup olmadığını sordu. Balıkçı canlı olduklarına göre herhalde taze

de olduklarını söyledi ve güldü.

— Oldu, peki. Oradaki kımıldayan balık kaça? dedi babam.

Adam fiyatı söyleyince babam gözlerini faltaşı gibi açtı.

— Ya küçüğü kaça? diye sordu babam. Adam yine bir fiyat verdi, babam bunun inanılmaz ve çok ayıp olduğunu söyledi.

— Bana baksanıza, siz belki de hamsi almak istiyorsunuz. Onlar daha ucuz tabii. Karınızın size bunu söylemesi gerekirdi.

— Gel Pıtırcık, dedi babam. Başka bir şey alacağız.

Ben babama başka yere gitmeye gerek olmadığını, bu kımıldayan balıkların müthiş olduğunu söyledim.

— Kapa çeneni ve yürü dedi babam. Balık almayacağız, işte bu kadar.

— Ama baba, annem fırını yaktı, balık almak zorundayız, dedim.

— Pıtırcık, susmazsan gidip beni arabada beklersin, dedi babam.

Ben o zaman ağlamaya koyuldum, ne yani, iyi valla.

— Aferin dedi balıkçı. Cimri olduğunuz, ailenizi aç bıraktığınız yetmiyormuş gibi bir de şu zavallı çocuğu hırpalıyorsunuz.

— Siz kendi işinize bakın, diye bağırdı babam. Hem insan hırsız olunca başkalarını cimrilikle suçlamaz.

— Ben mi hırsızım? diye bağırdı balıkçı. Kaşınıyorsun galiba, dedi ve eline bir balık aldı.

— Bakın bu doğru dedi bir bayan. Dün bana sattığınız balık taze değildi. Kedim bile yemek istemedi.

— Balığım taze değil miymiş? diye bağırdı balıkçı.

Çevremizi bir sürü insan sardı, hepsi tartışa dururken balıkçı balığını sallarken, biz oradan uzaklaştık.

— Eve dönüyoruz, geç oldu, dedi babam. Yorgun ve sinirli görünüyordu.

— Ama baba, yalnızca beş domates aldık. Bence bir balık alsak...

Ama babam sözümü bitirmeme izin vermedi, elimden çekti, şaşırdım ve fileyi bıraktım. File yere düştü. Bir bu eksikti. Kadın biri filenin üstüne bastı, "krışşt" diye bir ses çıktı, kadın da bize dikkat etmemizi söyledi. Fileyi yerden topladığımda içindekiler hiç de iştah açıcı değildi.

— Gidip bir kilo domates alalım. Bu beş tanesi mahvoldu, dedim.

Ama babam hiç söz dinlemek istemedi, arabaya gittik.

Babam trafik polislerinin yazdığı cezayı görünce hiç memnun olmadı.

— Ne kötü günmüş! dedi.

Arabaya bindik, babam gaza bastı.

— Fileyi nereye koydun? Pantolonum mahvoldu. Şu yaptığın işe bak! dedi babam.

İşte tam o sırada kamyona çarptık. Bu kadar soytarılıktan sonra olacağı da buydu.

Arabayı götürdüğümüz tamirciden çıktığımızda (önemli değilmiş, araba öbür güne hazır olacak) babam bayağı keyifsizdi. Belki şişko kamyoncunun kendisine söylediklerinden ötürü.

Annem fileye baktı, tam bir şeyler söylemeye hazırlanıyordu ki babam bağırmaya başladı ve yorum istemediğini söyledi. Evde yiyecek hiç bir şey olmadığı için babam bizi taksiyle lokantaya götürdü. Çok kıyaktı. Babam hiç bir şey yemedi ama annemle ben mayonezli balık yedik, yeğenimin düğündeki gibi. Annem babama haklı olduğunu hesaplılığın bazen çok iyi sonuçlar verdiğini söyledi.

Gelecek pazar umarım babamla yine pazara gideriz."

günaydın

tomris uyar

MUSTAFA BEY

ADLARI Mustafa olanlarınız alınmasınlar n'olur. Bu ad, bizim kedimize sevgiyle konulmuştur.

Çocukluğumdan beri evde hep bir kedi vardı. Belki annemle babamın kedi sevgileri başlattı bende bu sevgiyi. Ama artık kedinin yumuşaklığına, sıcaklığına, mutluluğunu açığa vururken sizi de mutlu eden hırıldayışına öylesine alışım ki, kedisiz evler boş görünmeye başladı bana. Oysa günümüzde kedi-köpek beslemek çok güç. Apartman katlarında yaşayan evcil hayvanlar da bir süre sonra bizler gibi mutsuzlaşmaya, kırların, açık havanın özlemini çekmeye başlıyorlar. Onlar bizler gibi doğadan kopmadıklarından, belki daha da mutsuz oluyorlardır, kimbilir. Her neyse...

Mustafa bey, mutlu olduğuna yüzdeyüz inandığım bir kedi. Nereden biliyorsun derseniz, bugüne kadar birçok kedi tanımış, onların davranışlarındaki farklılıkları, garip huylarını, kişisel özelliklerini ilgiyle gözlemlemiş biri sıfatıyla, sözüme inanın, derim.

Mustafa beyimiz, "kalın" bir kedidir. Yani hem dolgundur, hem de dayanıklıdır dış dünyaya karşı. Gözleri iri ve yeşildir. Söz aramızda, tek güzel yeri de gözleri. Aslında sokak kedisi olduğundan, çok hırpalanmış gençliğinde besbelli, tüylerinin ipeksiliği, dişlerinin keskinliği kalmamış artık. Rengi de bildiğimiz sokak kedisi rengi ya: siyah beyaz.

Gelgelelim Mustafa bey, yaşamının son yıllarında kendine bir barınak bulabildiği için çok mutlu. Kedi besleyenlerin çoğu, ya yavru kediye ya da cins kediye düşkündürler bilirsiniz. Mustafa'da bu iki özellik de bulunmadığına göre, mutluluğunun nedeni kolaylıkla anlaşılabilir.

Mustafa bey gününü nasıl geçirir? Sabah erkenden ciğerini yiyerek girer güne, ama ciğer yoksa, ne verirsen onu yer. Gençliğinde ciğerini kendi kazanmak zorunda olduğundan, nazlı değildir, göbeğini korumak ilk amacıdır. Sonra uzun uzun tüylerini yalar, parlatır, bizi güzel tertemiz bir kedi olduğuna inandırır. Sonra ya balkonda güneşlenir, ya da evin kendince en "elverişli" yerine yatıp uyur. (bir kediyi izleyerek, evinizin yaz-kış mevsime en uygun köşelerini bulabilirsiniz!) Bazan da evdeki öbür genç kedilerle oynar, hem de yaşından hiç utanmadan.

Mustafa beyi tanıttım size. Öbür kedilerimizi de sıraları geldikçe tanıtırım.

mehmet'in belediye dosyası

atila alpöge • devrim alpöge

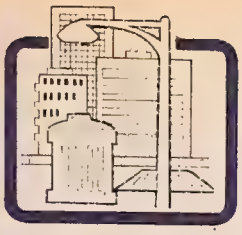

HER YANIMIZDA BELEDİYE

Geçen hafta Belediye'den halk neler isteyebilir, onu görmüştük. 20 tane istek vermiştik; bunlardan 5'i Belediye'nin işi değildi. Bakın, aşağıda günlük yaşantıdan bir öykü var. Bunun her yerinde Belediye çıkıyor karşımıza. Demek ki günlük yaşantımızın her yanında, her köşesinde Belediye'mizle iç içeyiz.

Sabah uyandınız, ışığı yaktınız. (Elektriği odanıza kadar Belediye getiriyor.) Gidip yüzünüzü yıkadınız. (Su da Belediye'den) Helaya da gittiniz. (Evinizin pis sularından da Belediye sorumlu) Anneniz havagazında çay yapmaya başladı. (Havagazını Belediye üretiyor) Oturup ekmeğinizi yediniz. (Belki ekmek de Belediye ekmeği) Okula gitmek için sokağa çıktınız. Her zaman korktuğunuz o başıboş köpekler bu sabah ortalıkta yok. (Belediye onları toplamıştır) Evinizin karşısında bir doğumevi var; siz orada doğmuşsunuz. (Orası Belediye'nin) Oturduğunuz evi de Belediye yapmış; kocaman bir mahalle kurmuş ve sizi yerleştirmiş... Erkenden yola çıktığınız için daha ortalık karanlık. Ama sokakta lamba yanıyor. (Belediye aydınlatıyor sokağı) Belediye çöpçüleri erken erken evlerin çöpünü toplamaya başlamışlar bile. Sokakta çamur yığınları var. Belediye işçileri bugün gelir, onları kaldırıp sokağı temizler; bir güzel de sulayıp yıkarlar. Sokağınızı seviyorsunuz; çünkü bol ağaç var. (Onları Belediye dikiyor ve bakıyor) Yalnız sokakta büyüklü, küçüklü çok fazla ilan var; bu kadarı biraz çirkin oluyor. (İlanlara Belediye teker teker izin veriyor) Güleryüz Sokağına saptınız. (Sokak adlarını Belediye koyuyor). Orada yol yapımı var; asfaltlıyorlar. (Belediye yapıyor) Geçen bir araç üstünüze su sıçrattı, ve ıslandınız. Çünkü yağmur suyu ızgaraları tıkanmış. (Belediye temizlemeyi unutmuş) Kaldırım bozulmuş, bir sürü çukur var. (Belediye kaldırımı düzeltmeli) Kaldırımın altından 5, 6 tane boru geçiyor. (Hepsi de Belediye'nin) Onları onarmak için açmışlar çukurları... Durağa geldiniz bile. Üstü kapalı güzel bir durak. Bir köşesinde küçük bir gazeteci bile var. (Durağı Belediye yaptı) Gelen otobüse bindiniz. (Otobüs Belediye'nin) Otobüsten indikten sonra karşıdan karşıya geçerken yol vermek zorunda kaldınız. Çünkü bir cankurtaran geçti. (Cankurtaran Belediye'nin) Hastayı ilerideki Hastane'ye götürüyor. (Hastane de Belediye'nin) Belediye parkının içinden yürümeye devam ettiniz. Sağ tarafınızda çocuk bahçeleri var. (Belediye yaptı) Solunuzda büyük bir koru uzanıyor. (Belediye'nin) Korunun arkasında büyük bir stadyum yapılıyor. (Belediye yapıyor) Aman dikkat, itfaiye geçiyor. (Belediye'nin) Şu bahçe duvarı da yana yatmış, birisinin üstüne yıkılacak. (Belediye onu yıktırmalı). Artık okula geldiniz. Buradaki işlere Belediye karışmıyor. Ama okulun yanında yeni okul yapılıyor. Onun kaç kat olacağını Belediye söyledi. Yapım sırasında sık sık gelip kontrol ediyorlar. İçindeki asansörün çalışmasını da onlar denetleyecek. Sonunda okulun kullanılması Belediye'nin izniyle olacak.

Sizin okula karışmıyor ama, ana okulları var, yuvaları var. Bir de çıraklar için meslek okulu var... Akşam okuldan çıktınız. Yolda giderken bir cenaze geçti. (Bu işi Belediye yapıyor) Kaldırımda yürümek zorlaşmış; çünkü otomobiller park etmiş. (Belediye bunları kaldırmalı) Birden sokakta biri bunalım geçirip bayıldı. (Bunları gözetip korumak Belediye'nin görevi) Adamı ayıltmak için ilerideki helâdan su alıp getirdiler. (Kentin ana caddelerindeki genel helaları Belediye yapıyor) O sırada bir Belediye Zabıtası yandaki manavı denetlemekte.. Terazisine bakıyor, fiyatları bakıyor. Dükkanın temizliğini inceliyor. Manav malını Hal'den alıyor. (Hal Belediye'nin) Zabıta manavdan kasaba gidecek. (Kasabın eti Belediye'nin işlettiği mezbahadan geliyor) Halka açık yerlerin temizliğini, oralarda çalışanların sağlığını denetleyen de Belediye. Öyle yerlerde çalışanlar hastalıklı olurlarsa çalışmalarına izin verilmiyor; halka hastalık geçmesin diye... Bakın, şu bakkal bugün erken kapamış. (Oysa dükkanların açılış ve kapanış saatini Belediye saptar) Geçenlerde yağ stok edip satmadığı için ceza görmüştü. (Cezayı Belediye yazdı) Dolmuşa bindiniz. (Fiyatını Belediye saptıyor) Kentin halk kütüphanesine gideceksiniz. (Burası da Belediye'nin) Belediyenizin tiyatrosu, sineması, oteli, gazinosu, müzesi ve hayvan bahçesi de var. Yazları bir de plaj işletiyor. Yılda bir, fuar ve panayır düzenliyor. Buzhane kurdu; süthane kurdu, süt dağıtımı yapıyor. Un fabrikası bile var. Kimsesiz çocukları gözetir. Fakirlere yardım yapar, örneğin parasız ilaç verir. Bir düşkünler yurdu işletiyor. Parası kalmamış kimselerin kendi kentlerine gitmeleri için yol biletlerini alıyor. İşte Belediye'niz bu!

TAHSİN AMCA MEHMET'E ANLATIYOR

Bak Mehmet, benim çocukluğumda bizim kentte elektrik akşam 6'da yanar; gece 12'de sönerdi. Belediye elektrik fabrikasını o kadar çalıştırırdı. Elektrik geldiği zaman biz "Hasan Emmi geldi" derdik. Gece yarısına doğru da telaşlanır, "aman Hasan Emmi gidecek. Karanlık olmadan herkes yatağa" diye koşuştururduk. Belediye Başkanı'nın adı Hasan Emmi idi. Yani Hasan Amca. Biz elektriğe Hasan Emmi derdik. Elektrikle Başkanı bir tutardık. Belediye de, Başkan da öylesine önemliydi bizim için.

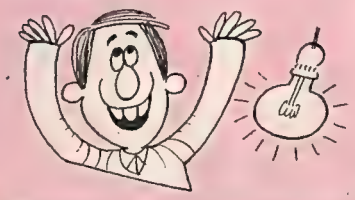

Belki sizin kentinizdeki Belediye bunların hepsini yapamıyor. Parasızlıktan.. Ama görevleri bunlar. Peki, şu soruyu soralım: futbolcuların, film yıldızlarının, şarkıcıların, televizyondaki spikerlerin adlarını bilirsiniz. Acaba günlük yaşantınızda böylesine iç içe olduğunuz Belediye'nizin Başkanı nın adını biliyor musunuz? Sizin annenizin, babanızın seçip size iş yapsın diye görevlendirdikleri Başkan'ın?..

size bir mektup var

Özgür Kardeş,

Mektubun dört gün önce geldi. Hemen cevap yazamadım. Yarın kasabaya inenler var. Onlara verecem, postalayacaklar. Bilmem daha önce yazmış mıydım? Buralara kar çok yağdı, evlerin damına çıktı nerdeyse. Yollar beller tutuldu kardan. Postacı bile gelmiyor artık. Kasabada işi olanlar getiriyor köyün postasını. Gidecek mektupları da onlar götürüyorlar.

Selâmını Selim Şahin'e de, Aloş'a da söyledim. Çok memnun oldular. Onların da sana selâmı var. Şu sıra Selim Şahin'in işi çok güç. Nasıl anlatsam ki... Kardan güçlükle gidip geliyorlar. Hele dönüşleri daha da güç oluyor. Ben bir iki defa Selim Şahin'i zorladım, "bizde kal, gitme" dedim. Birinde kaldı, birinde gitti. Yolda çok zorluk çekmişler. Tipiye tutulmuşlar. Neyse sonunda köylerine varmışlar.

Yaş günün güzel olmuş. Biz yaş günü ne bilmeyiz. Senin yazdıklarından anlıyorum ki bayram gibi, düğün gibi bir şey. Belli ki güzel bir şey. Sana bir şey desem, inanır mısın? Biz coğrafyada okumuştuk. Muz, mandalina, portakal... Portakalı tattım, nasıl bir şey olduğunu biliyorum. Ama muzun da, mandalinanın da ne olduğunu, nasıl bir meyve olduğunu bilmem. Bunları yazıyorum diye üzülme. Babanla annenle bizim yüzümüzden kötü olma. Benim babam diyor ki "şehir ayrı yaşar, köy ayrı... Hem beş parmağın beşi bir olmaz... Kimi uzun, kimi kısa. İnsanların yaşaması da böyledir. Allahın dediği olur. Ne kadar uğraşırsak uğraşalım kaderimizi değiştiremeyiz." Senin söylediklerin için böyle diyor babam.

Bobi'nin hastalığı sizi çok mu korkuttu? Şu işe bak sen, sizin Bobi hastalandığı gün benim de ortanca ablamın karın ağrısı tuttu. Bu üçüncü tutuşu. Öldü öldü dirildi. Gece onun bağırtısına uyandım ben. Hepimiz aynı odada yatarız. Benim yatağımla ortanca ablamın, Arife'ninki yanyanadır. Bir de baktım gece yarısına doğru ablam uyanmış. Anam da uyanmış. Ablam öğürüyor, kusacak gibi oluyor. "Öldüm anam, öldüm anam" diye bağırıyor. Elini, yorganın ucunu ısırıyor. Daha önce de böyle olmuştu. Anam süt kaynattı içirdi, tuğla kızdırdı ayaklarının altına koydu. Hiçbiri fayda etmedi. Tiril tiril titriyor ablam. Sonra babam, ağabeyim öteki ablalarım da kalktılar. Evin içinde dolaştırdılar Arife'yi. Dolaştıkça daha da bağırıyor, "yanım yanım, karnım karnım" diye inleyip duruyordu. Babam ocağı yaktı. Arife'yi önüne oturttular. Belli ki çok acı çekiyordu. Boncuk boncuk ter döküyordu. Geçen seferde böyle olmuştu. İmamı çağırdılar. İmam okudu, üfledi. Bir şeyler anlattı. Sonra "bir şeyi kalmaz, iyileşir" dedi, gitti. İki gün sürdü ağrısı. Sonra azaldı, geçti. İşte yine tuttu. Demek geçmemişti. Aralıklı gelen bir ağrıydı bu. Zaten öğretmenimiz bir yazı okumuştu bize. "Bıçak Nefesten Keskindir" diye. O yazıda bir hastayı hep imama okutuyorlar geçmiyor, köye bir sağlık memuru geliyor. Hastayı ilçedeki sağlıkevine gönderiyor. Orada ameliyat oluyor. Ameliyattan sonra geçiyor hastalığı.

Arife'ye baktıkça hep o yazıda anlatılanları düşünüyordum. Öğlene doğru Arife'nin ağrısı daha da arttı. Babam, "Yeter koş, İmam Efendi'yi çağır da gel," dedi. Ben de bir ağız," geçen sefer de çağırdım. Ne oldu? Geçmedi işte. Ağrısı tuttu yine. Ablamı hastaneye götürün, öğretmenim de öyle diyor," dedim. Babam çok öfkelendi," sana da, öğretmenine de başlarım ha" deyip bir tokat vurdu bana. "Koş, dediğimi yap" diye bağırdı. Ağlaya ağlaya koştum, çağırdım imamı. Oldum olası sevmem bu adamı. Okuldan sonra bize dua öğretir. Okulda öğrendiklerimizin ıvır zıvır şeyler olduğunu, beş para etmez şeyler olduğunu söyler durur. Nedense babam da dahil, şu bizim köyde herkes öğretmenden çok, bu imama inanır, onun sözünü dinler.

İmam okudu üfledi, okudu üfledi. Ablamın ağrıları azalacağına artıyordu. Anam da, öteki ablalarım da korkudan ağlamaya başladılar. Beni sorma, sanki kanım kurumuştu. Arife'ye çok üzülüyordum. Babama, en çok da imama kızıyordum. Elimden bir şey gelmiyordu ki...

Arife tam iki gün ağrı çekti. Ağrıları bir azaldı, bir çoğaldı. Şerbet kaynatıp içirdiler. Karnına kızgın taş bağladılar. Neyse ertesi günü sabaha doğru ağrıları dindi. Bir sevindik ki sorma. Ne hekim var, ne ilaç. Babam götürmez ya, götürse ilçe altı saat çekiyor. Bu karda kıyamette o altı saatlik yola nasıl gidilir? Anlayacağın çok, ama çok üzüldüm Arife'nin hastalığına. Sen nasıl Bobi'ninkine üzüldüysen ben de öyle. Bobi'yi doktoruna götürmüşsünüz, iki saatte iyileşmiş. Ablam Arife tam iki gün yerleri yoldu, inim inim inledi. Nedelim, ne doktor var, ne sağlıkevi. İmam ne derse o oluyor bizim köyde. Belki biz büyüyünce bu gidiş değişir.

Kusura kalma üzücü şeyler yazdım yine. Biliyorum belki bunlara, bu yazdıklarıma da üzüleceksin. Üzülme. Anam, "her şey gelir geçer" diyor.

Selâm eder, ben de esenlikler dilerim.

Yeter Sarıgül

15. Bunların hangisinde uzantılar diğerine benzemez?
    a) Tren rayları
    b) Telgraf telleri
    c) Ağaç dalları
    d) Yolların karşılıklı kenarları

16. Bir çiftlikte bir miktar tavuk ve tavşan var. Hayvanların ayaklarını sayıyoruz, 104, başlarını sayıyoruz 40 adet geliyor. Bu çiftlikte kaç adet tavşan var?
    a) 64
    b) 42
    c) 28
    d) 12

17. 24 metrelik havluluk kumaşın her 320 mm.'lik parçasından bir el havlusu yapılıyor, tanesi 8 liradan satılıyor. Satışın beşte biri kâr olduğuna göre bu iş sonunda elde edilen kazanç kaç liradır?
    a) 75
    b) 120
    c) 320
    d) 600

18. 103 merdiven basamağı olan bir minarenin yüksekliği 0,01648 km. kadardır. Bu minarenin bir masamağı kaç cm.yüksekliktedir?
    a) 15
    b) 16
    c) 17
    d) 18

19. Yelkovan 12'nin üzerinde iken akreple arasında 120° lik bir açı olması için saatin kaç olması gerekir?
    a) 8 ya da 10.30
    b) 10.30 ya da 16.00
    c) 8 ya da 16.00
    d) 21.00 ya da 16.00

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

TÜRKÇE
1) b; 2) c, 3) d, 4) c, 5) d, 6) c, 7) a, 8) c, 9) d, 10) a, 11) b, 12) c, 13) a, 14) b, 15) d, 16) c 17) a, 18) b, 19) b.

GENEL KÜLTÜR
1) d, 2) c, 3) a, 4) d, 5) c, 6) d, 7) a, 8) b, 9) b, 10) b, 11) a, 12) d, 13) a, 14) d, 15) c.

ARMAĞANLI SORULAR
1) Antoine de Saint Exupery. 2) Baykal Gölü. 3) Almanca

GENEL KÜLTÜR

1. 3 Kasım 1957 tarihinde Sovyetler Birliğinin uzaya gönderdiği uydunun içinde ilk kez bir canlı vardı. Minik bir köpek olan bu canlının adı neydi?
    a) Stelka
    b) Belka
    c) Layka
    d) Anna

2. Aya ilk ayakbasan insan Amerikalı Neil Armstrong'dur. Acaba bu hangi tarihte olmuştu?
    a) 21 Temmuz 1969
    b) 21 Haziran 1969
    c) 28 Temmuz 1969
    d) 21 Eylül 1969

3. Böcekleri öldürmekte kullanılan DDT adlı ilâç tarımsal ekonominin yeniden düzenlenmesini de sağlamıştır. Bu önemli buluşu gerçekleştiren Paul Muller adlı bilgin hangi ülkedendir?
    a) Alman
    b) Fransız
    c) Avusturyalı
    d) İsviçreli

4. Bu cümlelerin hangisinde belgesiz sıfat vardır?
    a) Hangi evi arıyordunuz?
    b) Bu elmaları üç çocuk yer
    c) Bazı insanlar birinciliği sever
    d) İyi davranışı herkes yapamaz

5. Bu atasözlerinin hangisi, düşünmeden, ölçmeden, plansız olarak yapılan işlerle zaman boş yere harcanmış olur, anlamına gelir?
    a) Akılsız köpeği yol kocatır
    b) Bin ölç bir biç
    c) Yazın başı pişenin kışın aşı pişer
    d) Alçak yerin tepeciği dağ sanılır

6. Bunların hangisine maddenin yapı taşları denir?
    a) Atom
    b) Molekül
    c) Cisim
    d) Boyut

7. Uygarlığın dil ile ilişkisi nedir?
    a) Uygarlıklar dilleri yaratmıştır
    b) Her dilin bir uygarlığı vardır
    c) Dil ve uygarlık ayrı şeylerdir
    d) Uygarlığın varlığı dillere bağlıdır.

8. Tatma duyusunu alan hücreler nerelerde bulunur?
    a) Dil altında
    b) Dilin ucunda
    c) Gırtlakta
    d) Dil pütürlerinin dibinde

9. Bunların hangisi Ekvator Bölgesinde değildir?
    a) Bozkırlar
    b) Tundralar
    c) Çöller
    d) Savanlar

10. "Bilirkişi" ne demektir?
    a) Her şeyi duyan kişi
    b) Çok bilmiş kişi
    c) Çok gezgin ve gören kişi
    d) Bir konuda derin bilgisi olan

11. "Vatan bir bütündür parçalanamaz" ilkesine 23 Temmuz 1919 tarihinde nerede karar verildi?
    a) Sivas Kongresi'nde
    b) İttihat ve Terakki Toplantısında
    c) Erzurum Kongresi'nde
    d) İstanbul'da

12. Meriç ırmağının sınır kabul edildiği bir antlaşma ile biten savaş bunların hangisidir?
    a) Balkan Savaşı
    b) Trablusgarp Savaşı
    c) Yunan İsyanı
    d) Sırp İsyanı

13. Kulak doktorunun, muayene sırasında kullandığı ayna hangi çeşit aynadır?
    a) Dışbükey
    b) Tümsek
    c) İçbükey
    d) Düz

14. Bunların hangisinin Akdeniz'e kıyısı yoktur?
    a) Suriye
    b) Lübnan
    c) İsrail
    d) Suudi Arabistan

BALIKTAN KURBAĞAYA

Deniz yaratıklarının kara hayvanlarına dönüşmesi milyonlarca yıllık bir evrimle gerçekleşmiştir. Şimdi ise kurbağa, bize bu işin bir kaç haftada nasıl yapıldığını gösteriyor.

Evrim öyküsünü gözlerimizin önüne serecek herhangi bir hayvan var mıdır? Böylesine büyülü bir öyküyü gözlerimizle izleyebileceğimizi bile düşünmek insana inanılmaz gelir. Ama buna paralel bir yaşam gelişimi yapan bir hayvan vardır.

Evrimciler denizde yaşayan tekhücreli amiplerin, hayvanların ilk biçimi olduğunu söylerler. Bunlardan oluşan on binlerce şekil sonradan balığa ve hem denizde, hem de karada memnuniyetle yaşayabilen yaratıklara dönüştü. Bunlardan da sürüngenler ve daha sonra memeliler oluştu.

Amipten, hem karada, hem de denizde yaşayan hayvanlara geçiş çok uzun bir sürede oldu. Ancak bugünkü kurbağa bu tür bir evrimi birkaç haftada gerçekleştirebilmektedir. Önce amipe benzeyen jelatin gibi yumurtalar oluşmakta, sonra da, su hayvanı ve hem karada, hem denizde yaşayan hayvan olma evrelerinden geçmektedir.

Dişi kurbağa önce mart ya da nisan aylarında yumurtalarını bir havuzun ya da durgun bir suyun dibine döker. Bu yumurtalar, jelatin gibi sarı bir sıvı ve içine gömüxmüş kara beneklerden oluşur.

Kurbağanın dili alt çenenin önüne bağlıdır. İnanılmaz bir süratle çıkarak; hiç bir şeyden habersiz böcekleri yapışkan yüzeyine hemencecik yapıştırır.

Bu kara benekler giderek büyürler. Eğer yumurtalara yakından bakarsak bu beneklerin yavaş yavaş bir iribaş'a (kuyruklu ve ayaksız evrede kurbağa yavrusu) dönüştüğünü görürüz.

On gün sonra da bu yumurtalar suyun yüzeyine gelirler vçe bu iribaşlar sarımsı jelatinin içinden çıkarak kıpırdamaya başlarlar. Suyun yüzeyinin hemen altında bu yumurtadan yeni çıkma iribaşların sonradan üzerinde bir ağızın belireceği minicik yiv biçiminde bir kafası vardır. Bu kafanın hemen altında yapıştırıcı diye bilinen bir deri kıvrımı vardır.

İribaş jelatinden ayrılır ayrılmaz hemen bir baş ve kuyruktan oluşan bir hayvan haline gelir. Bu hayvan sürekli güçlenir ve büyür. Ağzı olmadığı için yiyecek yiyemez. Ancak içinde oluşturduğu jelatinden yeteri kadar besin emmiştir. Bu da onu birkaç gün idare eder.

BİÇİM DEĞİŞTİRMESİ

İribaş gittikçe biçim değiştirmeye başlar. Kuyruğu daha da uzar, vücudu daha tıkızlaşır ve başında gözler ve ağız oluşmaya başlar.

Aynı zamanda başının iki yanında solungaçlar çıkar. Bu solungaçlarla balıklar sudaki oksijeni alarak solunum sağlarlar.

Sonra yapıştırıcı kaybolur, şimdi ağzıyla birlikte tamamlanmış olan iribaş yiyeceğini aramaya başlar. Birkaç gün sonra solungaçlar kafanın içine doğru girer ve artık buna solunum deliği denir. Artık iribaş oksijeni sudan alarak solunumunu içerden sürdürür.

Kafanın altındaki yiv, huni biçiminde dudakların ve minik boynuz gibi dişlerin oluştuğu gerçek bir ağız halini alır. Bu dişlerle iribaş

BÜYÜME- KURBAĞANIN YAŞAMINDAKİ YEDİ EVRE

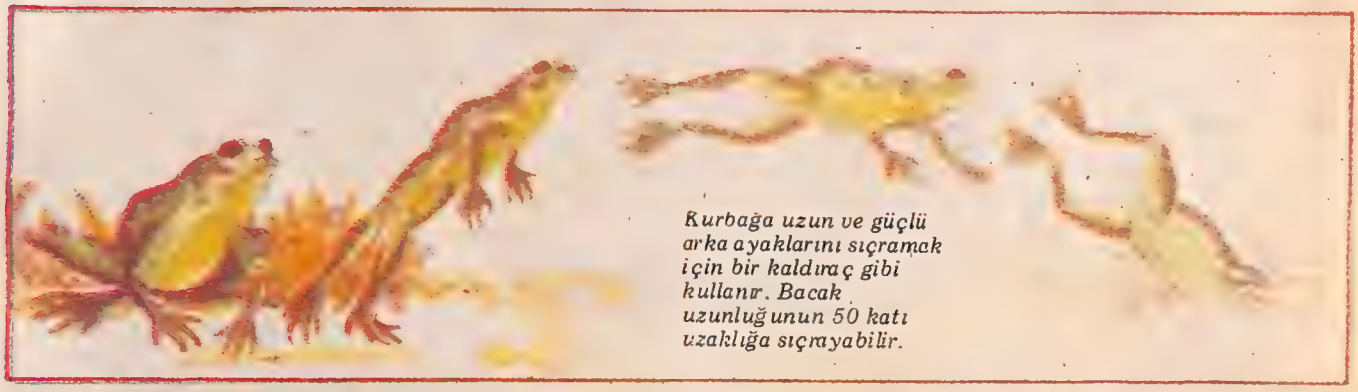

su pirelerini ve öteki minik yaratıkları yemeye başlar.

Yumurtadan çıktıktan üç hafta kadar sonra kuyruğunun kökünden minik goncalar gibi bacaklar çıkartmaya başlar. On gün sonra ise ön bacakları ya da kolları görünür. Aynı zamanda vücudunun içindeki organlar da değişikliğe uğramaktadır. Havadan solunmasına yardımcı olan ciğerleri oluşur.

Bu iç değişiklik iribaşın besin almasını güçleştirir. Artık kuyruğu ona bir besin deposu hizmeti görür. Bunun için de yaratık tam bir kurbağa dönüşmeğe başladığında bu kuyruk kaybolur.

Tüm bunlar olurken solungaçlar yok olur, onun yerine kurbağa kafasını sudan çıkarıp yudum yudum hava alıp solumayı öğrenir.

Sonunda kurbağa sudan çıkıp yeşil çimenlerin üzerinde sıçramaya başlar. Artık uzun, yapışkan diliyle yeşil sinekleri ve diğer başka böcekleri avlamayı öğrenmiştir. Kurbağanın bu uzun ve yapışkan dili ağzından inanılmaz bir süratle çıkıp böcekleri avlayabilir.

Kurbağanın dahil olduğu bu hem karada hem de denizde yaşayabilen hayvanlar sınıfına Yunanca adıyla "amphibios" (çifte yaşam) denir. Karakurbağa, semender, tropiklerde yaşayan bazı solucan türleri hep bu sınıftandır.

SEMENDER NEDİR?

"Semender" hem karada, hem denizde yaşayan kuyruklu hayvanlar için kullanılan genel bir terimdir. Bu hayvanlar, kuyruklarını yaşamları boyunca taşırlar. Ayakları çok küçüktür. Onları sıçramak için kullanırlar. Ön ayaklarında dört, arka ayaklarında ise beş tırnak bulunur. Ama bazı türlerde ayakların uzunluğu ve tırnak sayısı değişebilir. Örneğin, "Sirenidae" adlı türün arka ayakları yoktur.

İNCE MEMED/2

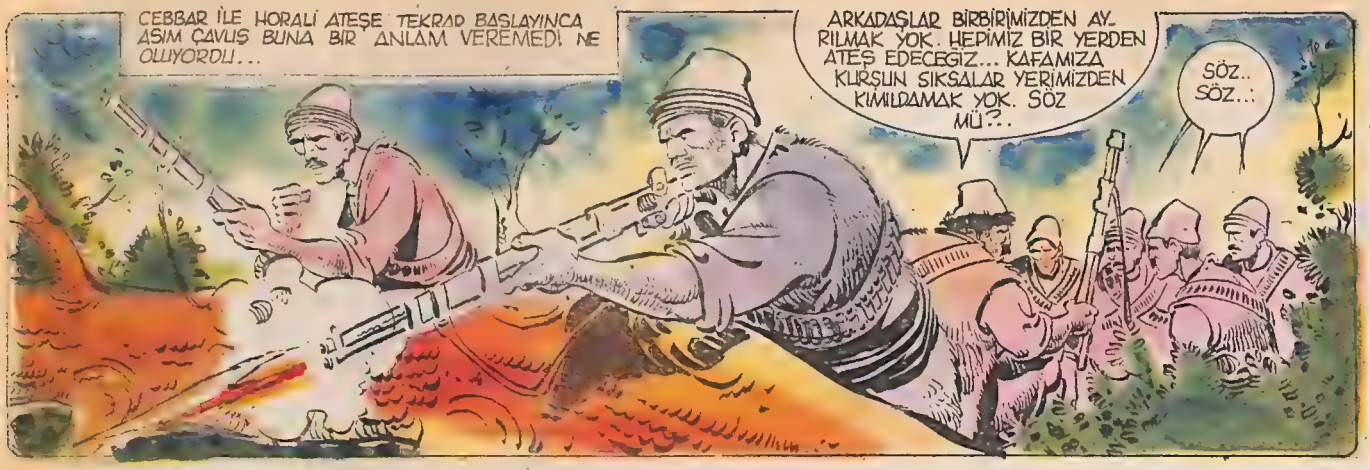

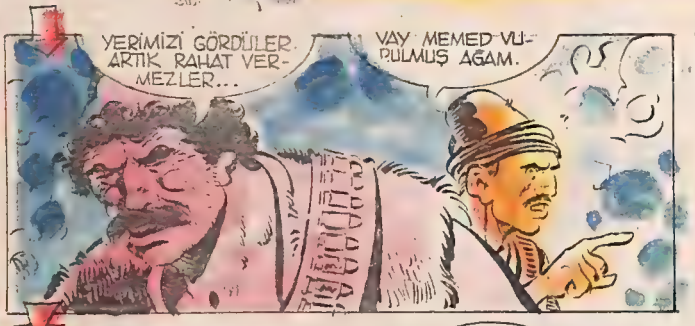

İNCE MEMED KALKTI, ORMAN İÇİNE DALDI. KURŞUN ALTINDA SANKİ HİÇBİR ŞEY YOK GİBİ YÜRÜYORDU...

YAŞAR KEMAL / Çizen: İSMAİL GÜLGEÇ

KURŞUN YAĞMURU ALTINDA İNCE MEMED KAH SIRTINDA, KAH SÜRÜYEREK GÖTÜRMEYE ÇALIŞTI. GEÇTİKLERİ YERDE KAN İZİ BIRAKIYORLARDI. ASIM ÇAVUŞ AYILMIŞ ÇEMBERİ DARALTMAYA BAŞLAMIŞTI...

BİNBİR BELA İLE ÇUKURA VARDILAR.. İKİ KİŞİ DAHA VURULMUŞTU. ASIM ÇAVUŞUN, DELİ DURDU ÇETESİNİN İŞİNİ BİTİRMEYE KARAR VERDİĞİ BELLİ OLUYORDU KURŞUNLAR DAHA İSABETLİ DÜŞMEYE BAŞLAMIŞTI...

DELİ DURDU AKSÖĞÜT KÖYÜ SENİN YİĞİTLİĞİNİ AZ SONRA GÖRECEK. MUSTAFA DAYINI SEN BİLİRSİN. MAĞRUR OLMA OĞLUM.

KARA MUSTAN'IN DURMADAN BAĞIRMASI DURDU'YU KIZDIRIYORDU. AMA CEVAP VERMİYORDU...

OĞLUM DELİ DURDU, DİLİN BOĞAZINA MI AKTI?

KARA MUSTAN DAYI SEN BENİ İYİ BİLİRSİN. EĞER DONUNU BAŞINA SAPKA YAPMAZSAM BANA DA DELİ DURDU DEMESİNLER..

?!

AYNİ ANDA BEŞ TÜFEK BİRDEN PATLADI. DELİ DURDU AYAKTA KALSAYDI, BEŞ KURŞUN BİRDEN YİYECEKTİ...

CIVV CIVV CIVV CIVV CIVV

ULAN DELİ DEYYUS, SOYTARILIĞI BIRAK. BUNU BİR DAHA YAPARSAN İLK KURŞUNU BENDEN YERSİN. ZATEN SENİN YÜZÜNDEN BU HALLERE DÜŞTÜK.

KURŞUN SIKACAK HALİN VARSA NEDEN BAŞKASINA SIKMIYORSUN ÇAVUŞ?..

SU BİR KARIŞ ÇOCUĞA DUA ET, YOKSA HALİN DUMANDI...

DURDU MEMED'E SEVGİ İLE BAKTI. ONU GELDİĞİ GÜN SÜLEYMAN EMMİNİN ARKASINDA BÜZÜLÜP KÜÇÜCÜK KALIŞINI DÜŞÜNDÜ. "İNSANOĞLU" DİYE GEÇİRDİ AKLINDAN. BU GÜN KIRK YILLIK EŞKİYA GİBİ SAVAŞIYOR...

TESLİM OLUN!

AL SANA KARA MUSTAN! BU DA SENİN OLSUN...

Devam Edecek

Tanar dan tüm çocuklara
güzel yazan
güzel kalemler

başarıya tam isabet!

Çocuklar,
kırtasiyecilerden
Tanar'ın
Apaçi ve Çivi kalemlerini
istemeyi unutmayın!

sizin gözünüzle siz

müjdat gezen

BİR BULUT OLSAM

bir bulut olsam
yağardım
durmaksızın çorak topraklara,
ekinler yeşersin
ve oradaki kardeşlerim
sıcak ekmek vivebilsin dive...

İKİ ELİM

iki elim,
ellerim,
tutun kalemlerimi,
çizin defterlerimi,
kavrayın kaşığımı
daldırıp çorbama
götürün ağzıma.
sevin çiçekleri,
sıkın diğer elleri, benim canım ellerim
siz olmasanız
ben ne ederim?

GÜREŞ

Babam anlatır durur:
– Güreş, der, bizim ata sporumuzdur.
babamın dediğine göre
eskiden bizim güreşçiler
önlerine her geleni
vururlarmış yerden yere
hep altın madalyalarla
dönerlermiş ülkelerine.
– Aaah ah nerde şimdi
o güreşçiler
diyor babam.
– Neden şimdi yenemiyoruz baba?
dediğimde de:
– Düzenden
diyip, kestirip atıyor.
Ben bir şey anlamıyorum.
ama sanıyorum
büyüyünce anlayacağım
güreşimizin neden gerilediğini
ve babamın
neden "düzenden" dediğini.

TERLİK

Senden aldığım dersi
hiç mi hiç unutmuyorum.
anımsar mısın acaba?
anlatayım kabacana:
hani bir gün okul dönüşü
aceleyle
ayakkabılarımızı çıkartıp
seni giymeyi unutup
soğuk taşlara basmıştım.
anımsadın mı terliğim?
hani beş gün hasta yatmıştım?
bana verdiğin ilk dersti bu
hiç mi hiç unutamıyorum
ne zaman ayakkabım çıksa
hemen seni giyiyorum.

ELMA ŞEKERİ

Ağzım burnum kıpkırmızı
senin yüzünden
elma şekeri.
sana da yazıklar olsun elma.
üzerine boyatmışsın
kıpkırmızı şekeri
sanki kendi tadın
yetmezmiş gibi.

TRAFİK IŞIKLARI:

Babamın arabasıyla
bir gün yolda giderken
kırmızı ışık yandı
babam frene bastı
bizim araba durdu
fakat tam arkamızda
bir taksinin şöförü
hep korna çalıyordu
babam başını çıkardı
şöföre bir bağırdı:
– görmüyor musun adam
kırmızı ışık yandı?.
adam babama yanıt:
– olsun sen geç
demez mi?
babam iyice kızdı:
– Sen istersen geç, dedi
ben yeşili bekleyip
o zaman geçeceğim.
Adam biraz utandı
zaten tam bu sırada
yeşil ışık da yandı
babam hareket etti
arkadaki adam da
yavaşça yanımızdan
başını eğip gitti.

Bir çalgım olsaydı
örneğin bir flütüm
ya da bir mandolinim
piyanom, ağız mızıkam
en güzel şarkıları
çalardım ben o zaman.
bunlardan hiç biri yok.
babam'da da para yok
bana bir çalgı alsın,
oğlu şarkılar çalsın.
böyle olduğu için
ben bütün şarkıları
ıslıkla çalıyorum
ve çalgı çalar gibi
bundan tad alıyorum.

SÜT

Sarı ineğin memesinden
bembeyaz akan güzel süt.
sabahları kalkar kalkmaz
senden bir bardak içtimmi
hemen neşelenirim,
hemen içim rahat eder.
bu nedenle olacak
süt, seni ben
çok severim.

dergimizi 13 liraya almak ister misiniz?

Abone koşulları :
6 aylık : 340 lira
1 yıllık : 680 lira

ABONE OLMANIN YARARLARI:

Dergimiz aboneleri her sayıyı yaklaşık 1300 kuruşa edinmiş olurlar. Ayrıca her sayı hiç aksamadan zarf içinde kendilerine postayla ulaşır.

NASIL ABONE OLACAKSINIZ?

Dergimize abone olmanın iki yolu vardır:

1) Türkiyenin herhangi bir yerindeki İş Bankası şubesine gideceksiniz. Abone ücdetini İş Bankası Cağaloğlu Şubesi 1400 numaralı hesaba yatırmak istediğinizi söyleyecek, ücreti yatırınca bir makbuz alacaksınız.

2) Ya da abone tutarını posta havalesiyle aşağıdaki adrese göndereceksiniz:

Adres: Milliyet Yayınları A.Ş. Basın Sarayı
Cağaloğlu-İSTANBUL

BİLGİ VERMENİZ YARARLI OLUR:

Abone tutarını gönderdikten sonra, yukardaki adrese mektupla bilgi vermeniz yararlı olacaktır. Böylece, abone işleminiz çok kısa sürede tamamlanacak ve her hafta derginiz adresinize gönderilecektir.

çocuk klübüne üye olmak için:

1 – 25 TL giriş ödeneği,
2 – 2 adet fotoğraf,
3 – Üyenin adı, soyadı ve anne-baba adları,
4 – Okunaklı bir biçimde yazılmış adres ile Milliyet Gazetesi Satış Servisi Cağaloğlu – İSTANBUL adresine başvurabilirsiniz.

SİNEMA TV

Ünlü yıldızların tahtları birer birer sallanıyor...

DÖRT AYAKLI OYUNCULAR

Bugünlerde dünya sinemalarında yepyeni yıldızlar parlıyor. Atlayan, zıplayan, koşan bu oyuncuların dört ayağı var. Oyun güçlerinden çok, pençelerini göstererek gerek TV'de gerekse beyaz perdede sahiplerine milyonlar kazandırıyorlar.

Tarzan filmlerinde başlayan hayvan tutkusu bugün giderek artıyor. Artık başrolünde hayvanların oynadığı filmler dünya sinemalarında hasılat rekorları kırıyor. Cita, Lassie, Rintintin kahramanlarından sonra, bizim ekranlarımızda da boy gösteren "Kuşlar" filmi, hayvanların oyunculuğunun doruk noktasıdır.

Sevimli Yunus "Flipper"den sonra Baretta'da yetenekli beyaz papağanı beğenerek izliyoruz. Ayrıca sinemalarda "Dobermanlar Geliyor," "Karıncalar İmparatorluğu," "Hür Doğanlar" adlı filmler de beğenilen yapıtlar arasında yer alıyor

İşte bir dört ayaklı oyuncu daha... "Uzaydan Gelen Kedi" adlı Walt Disney yapımının baş oyuncusu...

Bir televizyon dizisi daha beyazperdede

«SİZİN DERSANE» SİNEMAYA AKTARILIYOR

Tuncay Özinal

OKULLA ve okul yaşamıyla ilgili konular gerek tiyatro ve sinemada gerekse TV'de her zaman beğeni kazanmıştır. Bildiğiniz gibi "Hababam Sınıfı" oyunlaştırılıp sahneye çıktığı zaman kitabının gördüğü ilgiden çok fazla beğenilmiş ve sevilmişti. Aylarca, hatta yıllarca süren temsillerden sonra da çeşitli serüvenleriyle sinemaya aktarılmış ve günümüze değin sürüp gitmiştir. Hâlâ da değişik konularla film haline getirilip, seyirciye sunulmaktadır.

Beğeni kazanan her yapıt, ister roman olsun ister tiyatro eseri, hemen beyazcam dediğiniz TV'ye aktarılır. Buna uyarmışçasına, son haftalarda milyonlarca izleyicinin severek seyrettiği "Sizin Dersane"nin de, hemen sinemaya aktarılması kararlaştı. Beğenilen TV dizisinin sevimli kahramanları müdür beyleri, odacıları, çeşitli öğretmenleri, Dilaveri ve diğer öğrencileriyle sinemada da karşınızda olacak. "Sizin Dersane" filme alınırken TV de seyrettiğiniz konuların dışına da çıkacak. Çünkü TV dizilerinde günlük konular ele alınmış, örneğin üniversite giriş sınavlarına başvurma günlerinde bu konu işlenmişti. Halbuki sinemaya uyarlanacak "Sizin Dersane" de konular daha genelleştirilecek bütün yurttaşların dertleri güldürü biçiminde seyirciye sunulacaktır.

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- EVRİM ÇANKAYA: Yaşım 13. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, bisiklete binmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Merkez Ortaokulu II-G No: 2294 ISPARTA
- ZARİFE GÜRBÜZ: Yaşım 14. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, resim yaparım yazışmak istiyorum.
  Adres: Cumhuriyet Ortaokulu 3—E Sınıfı No: 1359 Bafra — SAMSUN
- ERKAN AKGÜN: Yaşım 13. Spor yapmayı, dansetmeyi, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Bahçelievler Gül Sok. No: 6 Yenişehir — BURSA
- İSMAİL ÖKSÜZ: Yaşım 13. Futbol ve basketbol oynamayı, yüzmeyi çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Tahtaköprü İmamı Hüsrefe No: 14 Kasımpaşa — İSTANBUL
- SERAP ATAN: Yaşım 10. Resim yapmayı ve şiir yazmayı çok severim. Kart biriktiririm. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Gümüşçü Sok. Çiğdem Ap. D. 32 Bostancı — İSTANBUL
- A. LEVENT GELMİŞ: Yaşım 15. Ortaokul öğrencisiyim. Spor yapmayı, kitap okumayı çok severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Çamlıçeşme Yokuşu Fenerbahçe Ap. P. K. 10 Bahçelievler — ANTALYA
- BENGA ŞAŞMAZ: Yaşım 14. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı, basketbol oynamayı severim. Gitar çalarım. Müzikle ilgilenen arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Konyaaltı Cad. 5. Sok. Tekstil Ap. P. K. 10 Bahçelievler — ANTALYA
- ACAR HINÇEL: Yaşım 11. Pul ve para biriktiririm. Gezmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Adres: Nis, Etiye Cad. Başa Sok. Işıl Apt. No, 16 D: 1 I. Levent — İSTANBUL
- DÖNÜŞ ŞAHİN: Yaşım 14. Ortaokul öğrencisiyim. Voleybol oynamayı, atletizm yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışacağım.
  Adres: Kılıçarslan Mah. Pınar Sok. Huzurlu Sitesi C Blok. K: 1 No: 14 KONYA
- ÜMİT BİRKAN: Yaşım 12. Resim yapmayı, yüzmeyi, kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Güvenevler Kıbrıs Sok. No: 3/4 Kavaklıdere — ANKARA
- FULYA CESUR: Yaşım 15. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, masatenisi ve satranç oynarım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Subay Loj. Savaş Ap. No: 24/7 Etimesgut — ANKARA
- CEMİL ER: Yaşım 13. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, bisiklete binmeyi severim, Yazışmak istiyorum.
  Adres: Et ve Balık Kurumu Loj. KONYA
- ZEYNEP GÜNALÇİN: Yaşım 16. Yüzmeyi, kitap okumayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: İpekçilik Cad. İpekkent Ap. D. 7 Setbaşı — BURSA
- HAKAN GÜLTAN: Yaşım 11. Pul biriktiririm. Müzik dinlemeyi, bisiklete binmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Dumlupınar Mah. Doğumevi Sok. 9/4 BALIKESİR
- AYSUN SEYREK: Yaşım 12. Pul ve kart biriktiririm. Kitap okumayı, gezmeyi, yüzmeyi ve bisiklete binmeyi çok severim. Dergi okurlarıyla yazışacağım.
  Adres: 88 Sok. No: 14/2 Bodur Ap. Göztepe — İZMİR
- ERSİN TURHAN: Yaşım 13. Spor yapmayı, müzik dinlemeyi, dansetmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Demirboğa Köyü No: 21 Yenişehir — BURSA
- FÜSUN UYANIK: Yaşım 11. Pul, kart ve davetiye biriktiririm. Müzik dinlemeyi, kitap okumayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Enverpaşa Mah. Demirhane Sok. No: 175 Trilye - Mudanya - BURSA
- ALİ AĞILÖNÜ: Yaşım 13. Resim yapmayı, futbol oynamayı severim. Çeşitli kentlerden arkadaşlarla yazışacağım.
  Adres: Çaybaşı Değirmenönü Mah. 1315. Sok. No: 4 DENİZLİ
- GONCA BÖKE: Yaşım 11. Boş zamanlarımda müzik dinler, dansederim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: 90. Sok. 22/5 Arı Ap. Emek — ANKARA
- ÜMİT ŞAHİN: Yaşım 13. Boş zamanlarımda kitap okur, müzik dinler, spor yaparım. Yaşıtlarımla yazışacağım.
  Adres: Kurtuluş Mah. Şirin Sok. No: 19 Yenişehir — BURSA
- PINAR SEKİNE: Yaşım 10. Pul ve para biriktiririm. Çamurdan heykel yapmayı, resim yapmayı ve ders çalışmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Cengiz Topel Cad. Özden Konak Ap. B. Blok No: 6 Etiler - İSTANBUL

OKURDAN OKURA

KİTABIM

Ne güzel bir kitabım var
Kıpkırmızı kabı var
İçinde bilgiler var
Ne güzeldir kitabım

İçinde neler neler var
Masallar, şiirler, fıkralar var
Eğitici, öğretici bilgiler de var
Ne güzeldir kitabım

TÜNAY DİNÇER

HASRET

Bir demet çiçeğe
Hasretim öğretmenim
Aradım her yeri
Ancak bir kovukta bulabildim
Onlara da kıyamadım, koparamadım

Bir sağlıklı bebeğe
Hasretim öğretmenim
Nereye gittiysem kavga vardı
Yalnız ayda yoktu ki,
Orada da doğayı göremedim

Bir gün sizlere;
Bu ne, biçim dünya?
Neden, aradığımız yok?
Diye sorunca,
Ne dersiniz?
Tahmin edemedim

ÖZGÜL KAPLAN

Resim : ÖZGÜR ULUS GÜLER

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız...Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

DOĞA

Büyüğünden, küçüğüne
Herkes tatmıştır görmüştür
Doğadaki canlıları,
Çiçekleri
Türlü türlü yemişleri
Hiç adını bilmediğimiz şeyleri
Ne güzeldir ne büyüktür şu doğa,
İnsanın canı kendini
Yeşil ovalara atmak istiyor

AKTAN YALMAN

*

KIŞ

Her taraf bembeyaz olmuş,
Ağaçlara karlar dolmuş
Dalında kuşlar solmuş
Ağaçlardan bazıları donmuş.

Sokaktan geçilmiyor kardan
Yoksullar aç düştüğü zaman
Arabalar geçemiyor kardan
İnsanlar düşüyor yollardan.

Sıcak sıcak odamızda otururken
Ninemiz masal anlatırken
Kışın tadını çıkarırız,
Mısır patlatırken annemiz.

Sokaktaki insanların halini
Kimler bilir ki derdini
Kimi üşüyüp aksırır,
Kiminin ağzı burnu kızarır.

Hepimiz kışın odun kömür alırız,
Sobalara kömürleri ataraz,
Sonra rahatımıza bakarız
Kar yağar üşümeyiz biz.

Kış hastalığı berbattır.
Yüzümüzü fena sarartır,
Grip, nezle gibi hastalıklar
İnsanda halsizlik yaratır.

Kazak, atkı, eldiven
Kışın soğuktan korur,
Bunları giyen
Hastalıktan korunur.

AYTEN BÜYÜKAYDIN

OKURDAN OKURA

BARIŞ ve KARDEŞLİK

Duyguların en yücesi barış ve dostluk
Tüm insanlar kardeştirler
Renkleri ırkları farklı da olsa
Ne güzeldir barış ve kardeşlik

Herkesin eşit haklara sahip olması
Herkesin hür ve özgür olması
Ne güzeldir barış ve kardeşlik
Yaşasın barış ve kardeşlik

*

SAVAŞ KARAOĞLAN

TÜRKİYE'M

Dağların dolu temiz hava
Bir an duramam senden uzakta.
Çünkü ben bir Türk'üm, sana bağlıyım,
Senin topraklarının bir vatandaşıyım.

Türkiye'm, senin yoktur benzerin,
Sen barış dolu bir ülkesin
Bütün insanlar seni sevsin
Sen büyük Türkiye'sin.

FUNDA TAŞTEKİN

YAĞMUR

Dışarda yağmur yağmaya başlamıştı. Ve bir adam elinde bir sabunla dışarıya çıktı ve kafasını yıkamaya başladı. Oradan geçen bir adam sordu:

— Niçin yağmurda yıkanıyorsun?

Yıkanan adam cevap verdi:

— Evde sular kesik de ondan yıkanıyorum.

MURAT ERDAL

OKURDAN OKURA

MANİ SÖYLEYEN MİSAFİR

Nasreddin Hoca, Akşehir'de otururken evine tanıdıklarından birisi misafir olarak gelmiş. Hoca buna çeşitli yemekler hazırlatarak ikramlarda bulunmuştu.

Tam yatağa yatılacağı sırada bu obur misafir bir mani söylemeye başlamış:

"Bizim iller, bizim iller.
Yatarken üzüm yerler."

Hoca bu saatten sonra misafire üzüm tutmayı uygun bulmadığı için, ona karşılık olmak üzere şu maniyi söyleyerek:

"Bizde böyle âdet yoktur.
Saklarlar da güzün yerler" demiş...

ESRA KORKMAZ

ORMAN

Elde ederiz odun, kömür
Hastalıklardan uzak bir ömür,
Oksijen, temiz hava
Geceleri korbondioksit ana

Yapılır ahşap evler
Sıralar, masalar, çerçeveler,
Sonra önler erozyanı, seli
Yazın gölgesinde serinletir bizi.

Ormanları korumalıyız
Onları sulamalıyız
Keserlerse genç olanları
Yaşlıları kesin diye uyarmalı

KÜBİLAY ANT

Resim : HÜLYA PEKMEZCİLER

FIKRALAR

PASTA

Enstitüye giden genç kız, akşam sevinçle evine döndü:

— Anneciğim bize bugün pasta yapmasını öğrettiler, dedi.

Annesinin yüzü aydınlandı:

— Aferin, iyi öğrendin mi bari? diye sordu.

— Öğrenmez olur muyum! Hemen bir tane yaptım bile.

— Bravo vallahi. Nasıl olmuş, tadına baktın mı bari?

— Tatmak mı? Ne tatması anneciğim. Arkadaşlarım hepsini bana zorla yedirdiler.

ÇOCUK KAPRİSİ

Beş altı yaşlarında bir çocuk aile dostlarının birinin evinde tatilini geçirmektedir. İlk kahvaltısında önüne konan süt, tereyağ, peynir, yumurta ve reçele elini sürmez.

— Yesene çocuğum, der kadın.

— Ben bunları yemem. Annem bana sabahları çukulatalı pasta hazırlardı, deyince, kadıncağız bozulur ama renk vermez. Ertesi sabah yumurcağın önüne çukulatalı pasta koyup:

— İşte istediğin çukulatalı pasta, der.

Çocuğun yüzü asılır:

— Ben çukulatalı pasta yemem ki.

— İyi ama dün sabah annenin çukulatalı pasta hazırladığını söylemiştin.

— Evet, hazırlardı dedim ama, yerim demedim ki...

YAZISIZ

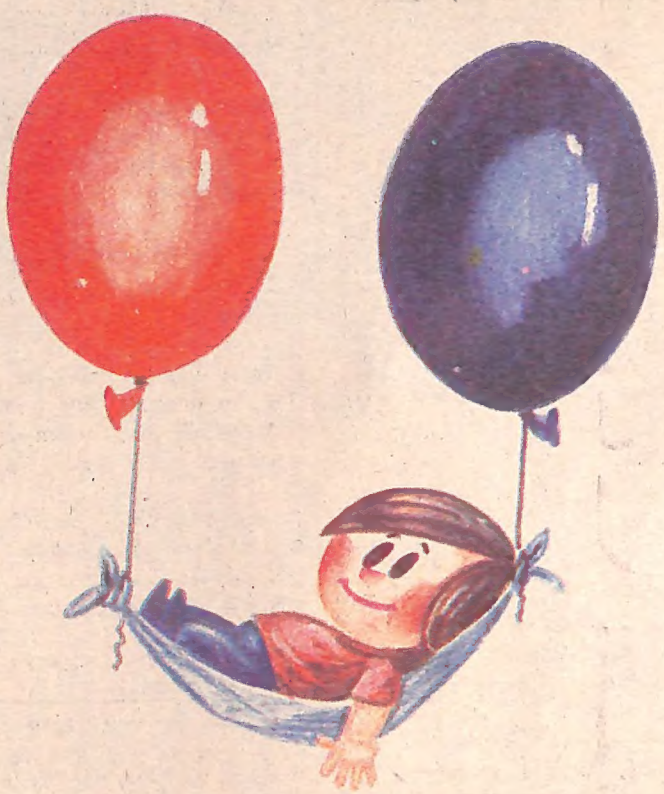

YAZISIZ

BİLEMEZMİŞ!...

Adamın biri, bir köpek satıcısından oldukça pahalı bir köpek satın almıştı. Gelgelelim, köpek eve gelir gelmez düşüp öldü.

Adam, koşarak soluğu köpek satıcısında aldı:

— Bana sattığın köpek için hani en az on yıl yaşar demiştin, senin köpek öldü!

— Olabilir...

— Nasıl olabilir?

— Bayım, ben köpeğin on yaşını bugün doldurmuş olacağını da bilemezdim ya!

ÖNLEM

Ana-oğul hayvanat bahçesini gezmekteydiler. Kutup ayılarının bulunduğu bölüme geldiklerinde annesi:

— Kutup ayılarına fazla yaklaşma oğlum, dedi, üşütürsün...

AĞLAMAK İNSANI ÇİRKİNLEŞTİRİR

Küçük kız, iki gözü iki çeşme ağlıyordu. Annesinin arkadaşı olan yaşlı bir kadın ona:

— Ağlama kızım, dedi. Ağlamak küçük hanımları çok çirkinleştirir. Küçüğün hıçkırıkları birden kesildi ve kadına sordu:

— Siz vaktiyle çok mu ağladınız teyze?

TEŞEKKÜR

Gönül'e misafirlikte tereyağlı ekmek ikram ettiler. Gönül ekmeği alırken:

— Teşekkür ederim efendim, dedi.

Ev sahibi, Gönül'ü okşayarak:

— Aferin kızım, dedi. Ben küçüklerin teşekkür etmelerine bayılırım.

Gönül hemen:

Eğer yeniden teşekkür etmemi isterseniz ekmeğimin üzerine biraz reçel sürün, dedi.

Hey çocuklar! Eti Puf çıktı.

Tadı bambaşka, içi yumuşacık, üstü çikolata.

Nefis Eti Puf'ları şimdi,tekli ve altılı paketlerde,bütün bakkallar ve marketlerde bulabilirsiniz.

ETİ PUF

Eti Puf bir ETİ Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ürünüdür

DEMİNBASTIR

Pars McCann

Pamukbank 1978'de olduğu gibi,
1979'da da %100'ün üzerinde büyüme sağladı.

Bu başarının sırrını, insanların niçin Pamukbank'ı seçtiklerini araştırdığımızda, aşağıda sunduğumuz cevaplarla karşılaştık...

1 **Pamukbank paramı iki katına çıkarıyor.**
(Pamukbank vadeli mevduatınıza %24,5 faiz verir. Paranızı 4 yıla kalmadan iki katına çıkarır.)

2 **Pamukçocuk dergisini çok seviyorum.**
(36 sayfalı, 75.000 tiraj!:, rengârenk Pamukçocuk dergisi, her ayın üçüncü haftasında Pamukbank şubelerinde. Bedava.)

3 **Uluslararası kredi kartını bana Pamukbank sunuyor.**
(Avrupa'nın ünlü kredi kartı EUROCARD yalnız Pamukbank'ta.)

4 **Yeterli ve bereketli kredi'yi bana Pamukbank verdi.**
(Pamukbank insanları ve şirketleri tanır, onlara güvenir. Verdiği kredi her zaman yeterlidir, bereket getirir.)

5 **Genç Pamukbankılılar gibi gülenine rastlamadım.**
(Pamukbank'ta çalışanlar insancıldır, gençtir, dinamiktir. Güldü mü yürekten gülerler.)

6 **Böyle kadın dergisi parayla bile zor bulunur.**
(Moda, örgü, elişi, çiçek bakımı, yemek tarifi, makyaj, çocuk sağlığı, Pamukkadın dergisinde. Pamukkadın, her aybaşı Pamukbank şubelerinde, ücretsiz.)

7 **Yaşasın Pamukçocuk Kulübü!**
(Pamukçocuk Kulübüne üye çocuklar, Pamukbank'ın tüm çocuk hizmetlerinden öncelikle yararlanıyorlar.)

8 **Dövizimi en rahat Pamukbank'tan sağlıyorum.**
(İhracata verdiği olağanüstü önem sayesinde Pamukbank, döviz pozisyonu rahat bankadır.)

9 **Pamukbank'tan %39,5 faiz alıyoruz.**
(Pamukbank yurt dışındaki tüm işçilerimize en yüksek yasal faizi verir: %39,5.)

10 **Hiç aklımda yokken beni ihracatçı yaptı.**
(Pamukbank ihracatçıyı, ihracat konusunu, bağlantı yapılacak ülkeyi arar bulur. Durup dururken ihracatçı ve döviz yaratır.)

11 **Bana birbirinden güzel 5 kumbara verdi.**
(İşte Pamukbank'ın şahane kumbaraları: Vakvak Amca, Eıma, Kedi, Aslancık ve Dünya.)

12 **Hepimizi milyoner yapıyor.**
(Pamukbank'ın MİLYONERLİK HESABI, sizi, eşinizi, çoluğunuzu çocuğunuzu 10.000, 20.000 gibi paralarla milyoner yapar.)

13 **Kazancımı süratle ve güvenle aileme ulaştırıyor.**
(Pamukbank yurt dışındaki işçilerimize hem yeni iş olanakları sağlar, hem de onların kazançlarını süratle ailelerine ulaştırır.)

14 **Her haftasonu Pamukbank Çocuk Sinemasındayım.**
(Pamukbank Çocuk Sineması, Edirne'den Kars'a tam 92 merkezde, rengârenk çizgi filmler, belgeseller, müzikaller sunuyor. Ücretsiz.)

15 **Artık sigorta sorunlarıyla uğraşmıyorum.**
(Tüm Pamukbank şubeleri Türkiye Genel Sigorta'nın acentesidir, sizi sigorta sorunlarından kurtarır.)

16 **Bana yurt dışında iş alanı sağladı.**
(Pamukbank, yurt dışındaki yaygın ilişkileri sayesinde, müteahhitlerimize dış ülkelerde yeni iş alanları sağlar.)

17 **Pamukbank, iyi banka.**
(Pamukbank 1980'de de "iyi banka" olma özelliğini korumaya kararlıdır.)

İnsanlar niçin Pamukbank'ı seçer?

PAMUKBANK
"iyi bankadır"